

Naročna mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/II

Telefoni: uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCODENEC

Z nedeljsko prilogom »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerte;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Zakaj je padel Tardieu

Mi nalašč nismo komentirali francoske vladne krize, da bi se nam ne moglo očitati, da smo se prenagliili ali pa, da smo gledali na dogodke enostransko. Danes pa ležijo pred nami avantična poročila o bližnjih in daljnih vzrokih, ki so dovedli do demisije vlade, kateri je z malim presledkom predsedoval skoroda eno leta simpatični André Tardieu.

Začasna vladna kriza padajo tako zvani zgodovinski izreki. Tudi tokrat niso izostali. »Dežela je že jen svobode«, se je izrazil Leon Blum, vodja socialistov; »Francija bo sedaj zadihala svobodo«, se je iznebil Daladier, voditelj radikalnih socialistov; »zgodovina gre svojo pot naprej, je duhovito zaokrožil 84 let star framason Bienvenu-Martin, ko se mu je posrečila intriga v senatu, ki je strmoglavila vlado. Voditelji strank, ki defilirajo v nepreglednih vrstah v elizjsko palačo, da predsednika republike razsvetljijo o položaju, imajo tudi navado vreči med novinarje kakšen politični orakel, svečano in tajinstveno. Lepse besede padajo o narodu, ki misli, o ljudskih željah, ki silijo v to in to smer, o domovini in patriotičnem razpoloženju, ki stavljata te in te naloge, o demokraciji, ki nalaga te in one žive.«

Razpršimo sedanjo francosko vladno krizo vse te politične neiskrenosti in poglejmo, kakšni motivi so bili odločilni pri zarotnikih v senatski zbornici. Našli bomo en daljni vzrok, en bližnji vzrok in eno priliko.

Daljni vzrok je naglasil senator Hery sam v svojem govoru, ki je povzročil ostavko ministra vsaj na zunaj, ker v zakulisju je bila njena usoda zapetačena že dva tedna. Senator Hery, eden izmed najusurovejših verskih nasprotnikov iz tiste generacije, ki je leta 1902 započela kulturni boj v Franciji, se je v drugi polovici svojega govorja pečal s priljubljeno temo o antiklerikalizmu. Za te vrste ljudi je vočna bila mimo brez vsakega sledu, ostali so to, kar so bili pred 25 leti, okameneli v svojih nazorih, katere je svetovna zgodovina okrog njih že stokrat izrazito demantirala. Senator Hery je z začudenjem »ugotovil, kako rase vpliv katoliške cerkve ravno na mladiščem vzgojnem polju. V svojih patronažah ali cerkvenih udruženjih je Cerkev napravila osvojevalni naskok na francosko mladino. Vlada pa ne samo tega početja ne vidi v svoji zastavljenosti, ampak ga celo podpira. Tako so občine podpirale z denarjem delovanje cerkvenih društev, ne da bi se našla republikanska vlada, ki bi bila izdajstvo preprečila.« Senator Hery je načrtnost ogorčen, da ima Cerkev zoper nekaj premoženja, ko je preteklo šele komaj 25 let, odkar je bila od patriotske republikanske vlade Combesovega kova popolnoma razlaščena. In sedanja vlada mirno gleda to početje! Nadalje se govornik loži ni mogel zadosti načuditi, da so katoliški redovi ostali v Franciji. Saj jih (e) svoje dni, v njegovih mladih letih, francoska vlada izgnala. Sicer je res, da so prišli 1914 trumoma braniti domovino iz vseh krajev sveta, toda vse to je pozabljena zgodovina. In ta vlada, ne samo da jih takoj po podpisu miru ni zoper napadila preko meje, mirno gleda, kako se bohotno utrujejo v deželi. V sedanji vladi, je komši Hery, sedijo celo ministri, ki so člani katoliških udruženj in ki imajo stike z jezuiti. H koncu roki Hery senat, »branitelja republikanskih svetinj francoske države, da vlado, ki je toliko zagrešila, odstrani, preden da začnejo butati ob parlamentu valovi ljudske nejavnosti.«

Tardieu ni praktičen katolik. S tega stališča nismo povoda, da bi mu kadilo. Večina njegovih ministrov, med njimi tudi Marin, se strinjajo s predsednikom vlade v svetovnih nazorih. Njegova vlada torej ne zasuži imena, da je »klerikalna. Pač pa ji gre priznanje, da je bila pravčna v presojanju položaj katoliške cerkve in razsodna v vseh vprašanjih, ki tičejo vzgojo mladine. Raztegnili je svetinjo »svobode« tudi na one, ki v javnosti živijo in delajo po načelih svoje vere. Priznala je, da more biti dober patriot tudi veren katoličan. Tega Tardieu v svobodomiselnina loža ni mogla odustiti. V zgodovini tretje republike do izbruhu svetovne vojne si je loža svojila monopol republikanskega patriotizma. Zakaj bi drugi posegal sedaj v to, kar je njen? In ker je Tardieu hotel ili druga pot, je moral pasti. V državnem zboru je petrificirana miselnost svobodomiselnca iz prejšnjega stoletja že precej odjenjala, zato se je bilo treba zateči v senat in tam je intriga uspela, ne sreča sijajno, a uspela vendarle. Ni čuda, da Poincaré, v srcu priznan ateist, a velik poštenjak v svojih delih, ni hotel prevzeti vladnega krmila po tem očvidnem diktatu svobodomiselnice lože.

Mi vidimo en bližnji vzrok ter eno priliko. Prilika za ta nečedni posel je bila dana s škandalom firme Oustric, ki stane francosko ljudstvo nad tri milijarde dinarjev in v katerega so zapleteni tudi nekateri ministri. Svobodomiselnici so zato viti v Oustricov biče, toda Tardieu se ga ni ustrelil. Tri ministre je odpustil iz vlade, sprejel parlamentarno raziskovalno komisijo in nudil vso svojo pomoč, da se zadeva temeljito razščeli. Do dna in brezobzirno. Tega se je levica tudi ustrašila, ker resnice ona ne mara. Bila bi preveč za nje občutna. Ti ljudje nimajo kam s predsednikom vlade, ki bi preveč odkrival. Oni hočejo predsednika, ki bo s široko roko pokril vse nečedenosti, ali pa v kali udušil preveliko radovednost nasprotnikov republike. Senat se je ponudil, da bo orodje v rokah politične umazanerije.

Tako izgleda v vsej svoji goloti ozadje francoske vladne krize. S tega vidika se morajo presojati tudi vsi poskuši, sestaviti novo vlado. V Franciji se je Izra vojne preveč spremenilo, da bi bilo pričakovati, da bo politička senata sprejeta od zdravega francoskega naroda.

Novi ban prevzel posle

Ljubljana, 9. dec. AA. Ban dr. Drago Marušič je danes od dosedanjega vršnika dolžnosti bana dr. Otmarja Pirkmajera prevzel posle.

Pozdrav g. načelniku dr. Leona Stareta

Ob tej priliki je ob 16 v banski palači sprejel načelnike in šefe odsekov banske uprave. Kot prvi ga je pozdravil načelnik upravnega oddelka dr. Leon Stare z naslednjim govorom:

Visokospoštovan gospod ban! V imenu podrejenega vam uradništva, zastopanega tukaj po gospodarskih in šefih odsekov, si dovoljujem iskreno čestitati k imenovanju na to visoko mesto, na katero ste bili pozvani z zaupanjem Nj. Vel. kralja. Uradništvo kr. banske uprave, ki je zvesto in udano Nj. Vel. kralju in državi, vrši z vso vnemo in marljivostjo poverjene mu posle, smotreno v zmislu navodil visoke kr. vlade. Blagovolite g. ban ob nastopu svojega visokega mesta sprejeti slovesno zagotovo, da bo to disciplinirano uradništvo tudi pod vašim vodstvom nadaljevalo započeto delo in marljivo vršilo svoje posle. Obenem vas prosim, g. ban, da blagovolite nakloniti svojo ljubezen, pozornost in blagonaklonjenost tudi vprašanjem, ki bi se tikala stanovskih interesov podrejenega vam uradništva.

Govor g. bana dr. Marušiča

G. ban dr. Drago Marušič je imel na zbrane načelnike in šefe odsekov nato naslednji govor:

Gospod! Pri prevzemanju banskih poslov vas iskreno pozdravljam kot svoje načoče sodelavce in si želim pri tem z vami tesnega sodelovanja, ki naj silon na medsebojnom zaupanju.

Zelesna disciplina in brezkompromisna objektivnost se pri dobrini in pošteni upravi razumejo same po sebi. Državni uradnik, kateremu pri njevem poslovanju ne služi kot podlaga izključno le poštenje, zakon in državni ter splošni interes in ki se da zavesti od interesov posameznikov ali skupin, zlorablja svojo moč in zaupanje, ki mu je poverjeno.

Na vsak način hočem — svest sl svoje velike odgovornosti pred kraljem, domovino in bodočnostjo — biti zvest čuvar nad poslovanjem banskih uradov in institucij.

Toda jaz pričakujem od vas, gospodje, še več, še mnogo več: da namreč v svoje delo položite vso svojo dušo in vse svoje srce, vso svojo ljubezen, in udanost do kralja in domovine ter do naroda, zlasti do našega malega človeka. Vedno moramo imeti

pred očmi in gofti vse panoge narodovega življenja, naj se javljajo v katerikoli obliki; toda zavestati se moramo, da sta glavna steba naše domovine kmet in zemlja. Zato moramo posebno brigo posvetiti našemu kmelu in delavcu kot glavnim produktivnim silam narodnega gospodarstva.

Kar se tiče smernic našega dela, nam jih je jasno začrta naš ljubljeni veliki kralj Aleksander v svojem historičnem manifestu 6. januarja in v osnovnem zakonu o novi uradni kraljevine Jugoslavije 3. oktobra lanskega leta, s katerim je bila ustanovljena tudi dravska banovina. Navodila za poslovanje, ki so veljala za mojega predhodnika na tem mestu, prvega bana dravske banovine, g. ministra inž. Dušana Sernea, veljajo brez izpремembbe tudi za mene. Dejo, započelo od mojega predhodnika, za koncentracijo vseh narodnih konstrukтивnih sil, hočem nadaljevati, razširiti, poglobiti, dovršiti. Pri tem računam na podporo vseh Slovencev. Kdor je pravi jugoslovenski patriot, ne sme obstati ob strani in še manj delo ovirati. In kakor so pri skupnem delu vsi dobrodošli, ki imajo dobro voljo, ne sme biti in ne bo dovoljeno nobenemu, da to delo, ki ima edini cilj, da dvigne narod in državo, kakorkoli ovira.

Osnovna ideja vsemu našemu delu mora biti državno in narodno edinstvo ter ljubezen in udanost do naše skupne domovine, velike in močne Jugoslavije, kateri moramo vsi brez izjeme služiti.

Moj cilj je ustvariti iz dravske banovine pokrajino, ki bo po svoji nacionalni jugoslovenski zavestni, po svoji narodni disciplini in po svojem vzornem gospodarstvu postala vzor ostalim krajem naše velike domovine, ponos naše države in prav biser v svetu jugoslovenskih kron.

Ljubezen do domovine pa zahteva tudi braško ljubezen, strpnost in medsebojno spoštovanje. Nad vsem tem mora biti nesčetno in pošteno delo, katero mora temeljiti na etičnih načelih, kajti ta edina moreno donesti trajen uspeh.

To so moja načela, katerih se hočem pri svojem delu držati in katerih se moramo držati vse, da dosegemo zastavljeni si cilj.

Zaključujem z izjavo zahtevalnosti, ljubljui in neumajne udanosti Nj. Vel. kralju Aleksandru in njegovemu vzvišenemu domu in z izjavo vernosti in globokega poslovanja prvemu pomočniku Nj. Vel. kralja, predsedniku vlade g. Petru Živkoviju in kraljevski vladi.

Zivel Nj. Vel. kralj Aleksander!

Prisotni so se z navdušenjem pridružili vzliku g. bana ter trikrat zaklicali »Živijo kralj!«

Govor pomočnika g. dr. Pirkmajera

Nato je nagovoril g. bana dosedjanji vršnec dolžnosti pomočnik g. dr. Otmar Pirkmajer z naslednjimi besedami:

Smatram za svojo dolžnost, da se g. banu prav prisrno zahvalim za bodrilne besede na vodeče uradništvo in za smernice, ki jih je določil za bočno poslovanje. Lahko izjavljam, da jemljam vsi pritrdilno na znanje vaše lepe besede, zagotavljajoč vas, da bomo nadaljevali s poslednjim potrebnim poslovanjem. Ljubljiva življenja, do katerega nas veže ne le najglobokejša udanost in spoštovanje, temveč tudi navdušeno občudovanje ter neomajljiva vera v uspeh njegovih velikih prizadevanj. Vsi smo prepričani, da bodo vaši in naši naporji rodili najboljše rezultate, ako bomo imeli pred očmi dejstvo, da je uprava občutljiv mehanizem, ki reagira na vsako motnjo in pogreško, da počiva življenje države na upravi, ki lahko državni organizem krepi ali pa slabli. Od uprave je odvisen tempa kulturnega in ekonomskoga napredovanja države, od aktivnosti in sposobnosti upravnih organov je tedaj odvisna sreča, blagostanje in kultura naroda. Zavedajoč se lega in ker vsi naš narod in svojo z velikimi žrtvami ustvarjeno državo ljubimo, smo pripravljeni potom svoje službe nudititi tej naši državi ne le to, kar nam velevajo zapisani zakoni in norme, temveč tekmovali v poslovnosti, da i kar največ koristimo ter čisto več pripomoremo do zdravega napredka in koristnega razvoja naše ljubljene domovine. Samo za onega, katerega vodijo tako idealni motivi, je mesto v naši upravni službi in jaz sem prepričan, da stope pred vami, g. ban, može, ki vsi tako razumejo svojo službo in ki se svojega položaja in svojih dolžnosti v polni meri zavedajo. V tem prepričanju vas, g. ban, še posebej pozdravljam ter izražam nado, da vam bo složno in smorenje delovanje, podprt s strokovnim znanjem vaših sodelnikov, prineslo obilo uspehov v blagor našem dravskem gospodarstvu in v preovl naše ljubljene Jugoslavijo.

G. pomočnik dr. Pirkmajer je načelno predstavil g. banu vse prisotne načelnike in šefe odsekov.

morali vsako orožje zapisati in zaznamovati, da ga v svojem času, ko bo nameš stroge odredbe dosežen, lastnikom vrnejo. To velja, se razume, samo za ono orožje, ki je po lastnikih bilo svojčas pravilno prijavljeno; tisti pa, ki so oddali nepravilno orožje, bodo seveda plačali kazen, ki gotovo ne bo majhna. Ljudje so poleg orožja prinesli tudi municijo; razume se, da lovsko. Dozdaj je bilo oddanega nad 4000 kosov orožja. Rok, izprva določen na 23 ur, je bil za 12 ur podaljšan.

Tudi v provinci se je orožje hitro in brez incidentov na karabinerskih postajah oddalo; stevilno izročenega orožja pa se ni znano.

Sedaj bo varnostna oblast začela pozivodati in preiskavati, kdo orožja ni oddal, oziroma bo za njim stikala. Na ta način upa, da bo dobil v pestone, ki orodili v nedovoljene namene skrivajo. Najbolj prizadeti so zaradi oddaje seveda lovci, ki so se moralji od svoje ljubljene risanke za deli časa lotiti in to baš v času, ko se zajčki v tako obilem številu naravnost pred pragom hiše veselo pasejo.

Dr. Marinković odpotoval v Atene

Belgrad, 9. dec. I. Zunanji minister dr. Voja Marinković je danes odpotovil v Atene, kjer bo ostal, kadar smo že poročali, do nadaljnega. Z njim so odpotovali njegova soprona, grški poslanik v Belgradu Melas, ravnatelj političnega oddelka zunanjega ministra Karović, sef kabine Kovačević, osebni tajnik Kosta Pavlović. Ministra so na kolodvor spremili višji uradniki zunanjega ministra Fotičem in osebje grškega poslanstva. Za časa bivanja Voja Marinkovića v Grčiji bo namestnik zunanjega ministra minister brez portfelja dr. Kosta Kumanudi.

Učiteljske vesti

Za kontraktualne učitelje so postavljeni učitelji iz Italije: Kragelj-Zuber Terezija v Solčavi, okr. Gornji Grad; Vončina Albina v Crno, okr. Prevalje; Legiša Henrik v Rajhenav, okr. Kočevo; Medvež Anton v Cadrež, okr. Krško; Majnik Anton v Zverce, okr. Novo mesto; Savnik Kazimir v Ljublj. okr. Celje; Pohar v Smarje pri Jelšah; Besednjak Gabrijela v Svetli potok, okr. Kočevo; Slišar Vera v Dvorsko vas, okr. Kočevo; Šega Ivana v Doljeni vas, okr. Kočevo.

Napredovali so z 5. v 4. skupino: Lenart Marija, Grmovsek Ljubislava, Zolnir Bogdan, Kavčič Jadwiga, Strez Boris, Kijun Karolina, Jerebas Sofija, Rojc Perlejija, Sumér Ida, Tivadar Janez, Kurbus Milena, Vrščnik Oskar, Iskra Zora, Urančar Marija, Verčkovnik Miroslava, Klein Karolina, Korbar Vladimir, Hauptman Maksa, Kotnik Ana, Bo

Anglija se približuje Jugoslaviji

Rusko-italijansko prijateljstvo vznemirja angleško admiralitetu — Angleška vlada odobrava prihod angleškega kapitala v jugoslovansko industrijo

London, 9. dec. us. V tukajšnji CITY vlada še vedno zanimanje za nepričakovani pojav angleškega dežarja na jugoslovanskem trgu. Znamo je, da je Selection Trust v Londonu kupil bogate svinčene in cinkovne rudnike v Trebši, kakih 100 km severno od Skoplja, in sicer za lepo vsoto 1,875.000 funtov ali v našem denarju pol milijarde dinarjev. Otvoritev sta se udeležila jugoslovanski kralj in po nalogu angleške vlade tudi britski poslanik Henderson. Nadalje je prišlo v javnosti, da je društvo Taylor-Bolton & Co. prevzelo iz rudnika Lubija vsako leto 300.000 ton železne rude, katero bo prevažalo preko jugoslovanskega pristanišča Bakar, kjer se bo v to svrhu zgradilo večje skladišče. Zadnje dni se je celo govorilo, da se zanima znana velika gradbena tvrdka Yarrow & Co. v Glasgovu za razširitev bakarskega pristanišča, in sicer v smerni proti Kraljevici. Ista družba je baje bila pravljena prevzeti zgradbo železnice, ki bi vezala Kotor z zaledjem.

Finančni krogci, ki so do sedaj bili zelo apatični napravljeni Jugoslaviji, izjavljajo brez kakega prikrivanja, da je nova usmeritev britanske finančne politike v bližnjem orientu postala najna vsej vodilne vloge, ki jo polagoma prevzema kraljevina Jugoslavija v tem delu Evrope. Sesanek med sovjetskim zunanjim ministrom Litvinovom ter italijanskim ministrom za zunanjost zadaje Gran-

dijem v Milianu je povzročil precej nervoznosti ne samo v angleški javnosti, ampak tudi v krogih vlade, posebno pa pri vrhovni komandi vojne mornarice. Italijanska aktivna politika v smerni proti Gršiji in Turčiji je izvajala enake posledice. Angleška admiralitetu se očividno boji, da bi italijansko brodovje, zvezano z grškim in turškim, ne zadobilo premoči v vzhodnem Sredozemlju. Morski rokav med Afriko in med Sicilijo meri samo 160 km. Anglia mora naravnou paziti, da ta pomorska pot ostane popolnoma svobodna. Ta skrb za svobodo svojih pomorskih cesta je pri Angliji tem bolj razumljiva, ker je Italija na južnem obrežju Sicilije v bližini mesta Marsala, ter na okoliških otokih zgradila velikanske pomorske trdnjave, ki naj služijo za opirališče njenemu brodovju.

Nedavni obisk angleškega vojnega brodovja v Črnem morju, in sicer v romunskem pristanišču Konstanca je po tukajšnjih domnevanih v zvezi z novo angleško pomorsko politiko. Razširila se je celo vest, da je ob tej priliki romunska vlada prisla na to, da ponudi Konstanco kot opirališče za angleško brodovje v slučaju kakih nesporazumov s sovjetsko Rusijo, posebno če bi slednja ogrožala svobodo Dardanel in Bosporja.

Tudi dnevné časopisje se odprtijo bavi s potrebo preusmeritve angleške vzhodne politike. Konzervativni listi, ki so v rokah lorda Rothermeere,

prijatelja Madjarske, se drži seveda rezervirano, toda liberalni tisk, kol so »Newa Chronicle« ali pa »Star« in »Manchester Guardian« pa odločno zahteva, da naj britska vlada čuva življenjske interese Velike Britanije na jugovzhodnem delu Evrope proti morebitnim nakanam kakega novega sredozemskega imperializma. Angleški zunanjji minister je v državnem zboru o priliku, ko poslanci smejo stavljanje vprašanja na ministre, odgovoril labourističnemu poslancu Kirkwoodu, da vlada njegovega veličanstva skrbno zasleduje vse pojave na mednarodnem političnem polju, ter da bo svoječasno dala parlamentu vse potrebne informacije.

Köln, 9. dec. os. »Kölnische Zeitung« prinaša kratko novico od svojega balkanskega poročevalca, ki opozarja na nov pojav v evropski politiki, ki obstoji v zbljanju med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. To dejstvo je po njegovem mnenju velikega važnosti, ker se lahko od italijanske strani razlagat kot zelo posrečena protipoteza proti obkroževalni politiki apeninskih velesilev.

Zagreb, 9. dec. ž. Angleška dramatična skupina British Players, ki je na turneji po Jugoslaviji, je bila sprejeta z velikim navdušenjem in odkritostimi izrazi prijateljstva. Igralci so zagotovili, da so za našo zemljo navdušeni in da bodo v tem pravev delovali za očje sodelovanja med obeoma narodoma kadar se vrnejo v domovino.

Brezposelnost po svetu

Belgrad, 9. dec.

Po zadnjih podatkih, s katerimi razpolaga ministrstvo za socialno politiko in nar. zdravje, je bila v različnih državah ta-le slika brezposelnosti:

V Avstriji je bilo število podprtih delavcev konec septembra t. l. 163.906. V istem času lanskoga leta je bilo to število 104.947.

V Belgiji je bilo po uradni statistiki sindikalnih organizacij konec meseca julija t. l. 15.202 delavcev popolnoma brezposelnih, 48.608 deloma brezposelnih. Konec istega meseca 1929 so znašale te številke 4037 popolnoma brezposelnih in 16.452 deloma brezposelnih delavcev. Konec meseca avgusta t. l. je bilo 19.242 popolnoma brezposelnih in 51.272 delno brezposelnih delavcev.

Na Angleškem in v severni Irski je število delavcev, ki dobivajo podpore od države, konec avgusta 2 milijona 119.648, med njimi 1 milijon 590.509 popolnoma brezposelnih in 618.658 delno brezposelnih. Prošlo leto v istem mesecu je dobivalo državno podporo 1 milijon 198.882 delavcev, med njimi 918.650 popolnoma brezposelnih in 280.382 delno brezposelnih delavcev.

V Italiji je bilo konec septembra tega leta 394.630 popolnih brezposelnih in 22.734 delnih brezposelnih delavcev. Lani jih je isti mesec bilo 228.831 popolnoma brezposelnih in delnih 16.835.

Na Madjarskem je po statistiki sindikalnih organizacij konec oktobra t. l. 230.252 brezposelnih. Lani isti mesec pa jih je bilo 13.922.

V Nemčiji je bilo konec oktobra registriranih na javnih borzah dela 3.255.000 popolnoma brezposelnih (lani isti mesec 1.557.148). Stevilo podpor je poskočilo ta mesec za 95.625.

Na Poljskem je bilo konec julija v težki in tekstilni industriji 170.605 popolnoma brezposelnih, lani ob istem času 84.900.

V Romuniji konec septembra letos 39.110 brezposelnih, lani pa 5171.

Na Švedskem je bilo po poročilih sindikalnih organizacij konec septembra t. l. 30.800 brezposelnih, lani pa 22.271.

Na Češko-slovaškem je bilo po statistiki socialnih institucij konec junija t. l. 46.800, konec avgusta 52.594 popolnoma brezposelnih, julija t. l. pa je to število naraslo na 103.860, avgusta pa na 369.916.

Na Japonskem je bilo konec avgusta 268.590 brezposelnih, v Kanadi konec julija lani 7651, letos pa 19.600 brezposelnih industrijskih delavcev.

V ameriških Združenih državah je bil odstotek brezposelnih konec avgusta 1929 9%, letos isti mesec pa 22% celokupnega dejavnika. Če stejemo število brezposelnih, dobimo okoli 5 milijonov.

Med večjimi industrijskimi državami je edino Francija tako rekoč brez brezposelnih. Konec septembra t. l. je bilo 978 delavcem treba dati podporo.

V Jugoslaviji je vprašanje brezposelnosti tako-le: Junija je bilo prijavljenih 26.406 brezposelnih, od tega 21.628 moških in 4778 žensk. Ponudbe dela so bile izvršene v 6073 primerih, delo je dobilo 4428, odpotovalo je in drugih brezposelnih ostala 21.988, od tega 18.311 moških in 3476 žensk.

Odgovarjajoče številke v istem mesecu lani so bile 18.360 brezposelnih, od tega 15.300 moških in 3700 žensk. Ponudb je bilo 6424, v delo stopilo 3767, odsotnih in ostalih 14.503, od tega 11.934 moških in 2649 žensk.

Oktobra tega leta je ostalo iz prejšnjega meseca brezposelnih 5975, v toku meseca je to število naraslo na nadaljnji 11.216 prijav.

Na račun podpor je bilo izdano ta mesec 218.445 Din.

Po podatkih, s katerimi razpolaga ministrstvo, ulegne biti na vsem svetu 12 do 15 milijonov vseh brezposelnih. Med glavnimi ujenimi vzroki se navaja v prvi vrsti gospodarska depresija, razen tega pa tudi zato, da v prodaji narodnih proizvodov.

preden se položili vanjo svoje stiri mine, nahajajo velika množina razstreliva, ki ga je bila ladja leta 1917 vozila s seboj v vojne svrhe. Ta material se je pod vodo ohranil in ga je »Artiglio« nevede s svojimi spinami spregel.

Naravnost čudež je, da se je v takih okolnostih od posudke 17 mož, ki jih je »Artiglio« imel na krovu, 7 rešilo in sicer na kosih razstrelne ladje, plavajoči po morski površini. 10 jih je utonilo, med njimi kapitan Bortolotti in trije najboljši italijanski potapljači: Gianni, Bargellini in Franceschi.

Smrt teh treh potapljačev se obžaluje tem bolj, ker so bili baš v zadnjih tehničnih izvršili važna dela, da dignejo ogromni zlati zaklad na potopljenem angleškem parniku »Egypt«. Ta dela je začel »Artiglio« začetkom leta 1929. »Egypt« leži 120 metrov globoko pred pristaniščem »Saint Nazaire« in sicer že osem let. Ko so ga potapljači našli, so razstrellili del vrhnje palube, da so prišli v poveljničko kabino. Tam so vlonilli blagajno, v kateri so našli dobro ohranjen zapisnik, v katerem delu ladjnega trupa se iskanih sto milijonov zlata nahaja.

Zdaj pa so hrabreci našli sami nenadno smrt v valovih.

Generalna stavka v Valenciji

Madrid, 9. dec. kk. V Valenciji je nenadoma izbruhnila generalna stavka, ki se izvaja skoro popolnoma dosledno. Povod je dala stavka lesnih delavcev, ker je zaradi te stavke dobil gotov del lesnih delavcev z vednostjo guvernerja v Valenciji večilo število pušk v svrhu, da bi bilo mogoče braniti stavkokaze. Zaradi tega so bili delavci ogroženi in so danes skoro polnočetvino proglašili generalno stavko. Nenadni listi ne izhajajo, avtobusi ne vozijo in samo po nekaterih ulicah vozi cestna železnica. Delavci so napadli dva policista, od katerih je eden umrl na zadobjenimi ranami. Policeja pa je ustrelila enega delavca, in sicer tajnika sindikata kovinskih delavcev.

Anglija proti nemškemu moratoriju

Pariz, 9. dec. kk. Kakor javlja »Echo de Paris«, je angleški poslanik v Parizu lord Tyrell oficijno sporolč v imenu angleške vlade nemškiemu poslaniku von Höchsttu, da mora Anglia najodločneje nasprotovati ugoditi moratoriju za nemška plačila iz Youngovega načrta. Nemška zunanja trgovina je po gospodarski krizi veliko manj prizadeta kakor n. pr. angleška. Razen tega bi bil moratorij za nemški kredit mnogo škodljivejši, kakor bi bile neprijetnosti moratorija za upnike. Isti list poroča iz Washingtona, da sta nemški in italijanski poslanik v Washingtonu vložila protestno demarš proti postopanju voditelja ameriške delegacije Gibbonsa v razočarljeni komisiji v Zenevi.

Umor sovjetskega poslanička v Rimu

Rim, 9. dec. ž. Včeraj popoldne so našli prvega poslaničkega svetnika sovjetskega poslaništva v Rimu Evgenija Lenina mrtvega, z revolverjem v rokah. V prvem trenutku je izgledalo, da gre za samoumr, ker so pri njem našli revolver. Misli se pa, da gre za umor in da sta ga ustrelila dva odpolnaca GPU.

Kačji strup usmrtil 40 študentov

London, 9. dec. kk. V Erodeju pri Madrasu je naenkrat na posledicah kačjega strupa umrl 40 študentov, ki so prakticirali v neki misijonski bolnici. Po kobilu so studenti padli v nezavest in kmalu potem umrli. V kobilu, v katerem se je kuhalo juha, so pozneje našli strupeno kačo.

Strašna meglja na Angleškem

London, 9. dec. kk. Ves ladijski promet v pristanišču Southampton je včeraj naenkrat ustavila gospoda megle. Po mestnih ulicah je meglja takoj počela.

Napredovanje v finančni službi

Belgrad, 9. dec. l. V finančni stroki so napredovali: za svetnika ministrstva v 4. l. dr. Franc Stegnšek, višji tajnik finančnega ministrstva; za višjega finančnega tajnika v 5. l. dr. Filip Orel; za finančnega tajnika v 6. l. dr. Karl Doboj; za glavnega arhivarja v 1. III. Karl Podboj, Valentín Kobal, Janko Bogataj vsi pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 9. dec.

Seja vlade. Danes ob 11. do 13.15 se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića. Na seji so razpravljali tekoči posli.

Tukajšnji danski poslanik Biering je odpotoval v Bulgarijo, kjer bo izročil svoja akreditivna pisma. Kakor znano, je Biering, ki ima stalno bivališče v Belgradu, akreditiran kot poslanik Danske tudi v Romuniji in Sofiji.

Imenovanje. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra pravde imenovan za konzulterja nadškofov v Belgradu v 3/1 dr. Avgust Juretić, dosedanje tajnik belgrajske nadškofovskega konzulterja v 7/l.

Konference v ministrstvu za šume. 16. dec. se vrši v Belgradu v ministrstvu za šume in rudo konference zastopnikov gozdarske industrije in zastopnikov ministrstva. Kakor smo že svoječasno počitali, se bo na tej konferenci razpravljalo o krizi gozdarske industrije in našega izvoza lesa ter o korakih, ki jih je treba storiti, da bi se ta kriza izboljšala. Po konferenci se bo vršil poseben razgovor zastopnikov gozdarskega, prometnega in finančnega ministrstva. Razpravljali bodo o zahtevah zastopnikov gozdarske industrije ter o možnosti ugodnosti, ki jih lahko država da.

Trgovinske pogajanja z Romunijo. V smislu svoječasnih sklepov se bodo v kratkem pričela pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Romunijo. Trgovinske pogajanja bodo vsekakor lahko potekala, ker se je že dosegel sporazum in je pričakovati, da se ne bodo pojavile nobene težave z ozirom na identičnost trgovinske politike obeh držav.

Dunajska vremenska napoved. Najprej se bo ponokd megla nekajko razpršila, potem pa naiboljše bojne oblačno s padavinami. Temperatura se bo najbrže zvišala.

Otvoritev poljskega sejma

Switalski, novi sejmski maršal izjavlja, da ne bo upošteval parlamentarne imunitete

Varšava, 9. dec. kk. Novi poljski sejm je bil danes otvoren s kratko poslanico državnega predsednika, ki je precjal ministrskega predsednika Śląska in v kateri se zoper označuje sprememba ustanove kot najnajnjeja naloga države. Na ministriških klopeh je manjšak Piłsudski. Izostali so vsi člani demokratskega levega bloka in večina zastopnikov narodnih manjšin. Komunisti so motili ministrskega predsednika Śląska s klici: »Proč s taščično vladol«, nakar so jih sejmski stražniki s silo izgnali iz sejne dvoran. Nato se je pričela zaprisega poslanec, ki so prišli tudi člani levice in narodnih manjšin. Blok levice pripravlja izjavilo, da je naperjena proti volivnemu pravu in dogodkom v Brest-Litovskem. Ob koncu je bil izvoljen za sejmskega maršala z 238 glasovi bivši ministrski predsednik dr. Switalski. Manjšine so deloma na glasovnici demonstrativno napisale samo besedi »Brest-Litovs

Načrt zakona o soc. zavarovanju

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je izdelalo načrt zakona o zavarovanju in ga poslalo vsem delodajalskim in delavskim zbornicam kakov tudi vsem zaинтересiranim oblastem. Zakon uvaja zavarovanje delavcev za slučaj onemoglosti, starosti, smrti, nesreče in bolezni. Načrt je izdelan na podlagi mišljienj in zahtev zaинтересiranih zbornic po zakonu o zavarovanju delavcev, ki je bil uzakonjen leta 1922. Izvedba tega zavarovanja zanimala nad 700.000 delavcev naše države kakor tudi celotno naše gospodarstvo. S tem zakonom bi se namreč precej odpravila brezposelost, ker bi onemogli in ostareli delavci bili zadostno zavarovani in bi tako lahko prepustili svoja mesta brezposelnim. Brez tega zakona je nemogoče sanirati zavarovanje za slučaj bolezni, ker sedaj izrabljajo to vrsto zavarovanja tudi oni, ki v resnici niso bolni, ampak onemogli in so se že v svojem delu postarali.

S tem zakonom je sprejet princip centralizacije zavarovanja v enem samem zavodu in izvajanje zavarovanja po njegovih krajevnih organih. Princip centralizacije je bil sprejet tudi radi tega, ker se je v praksi pokazalo, da je tudi za finance zavoda to ugodnejša oblika uprave. Uprava urada za zavarovanje delavcev temelji na načelu samouprave, ki jo bodo prevzeli delavci in delodajalci. Tretjino članov samoupravnih organov urada imenuje socialni minister iz vrst delavcev in delodajal-

cev, s čimer se v gotovi meri poveča državna kontrola poleg one, ki je itak predvidena po zakonu. Po načrtu se država obvezuje, da bo dajala gotovo podporo centralizu za zavarovanje v slučaju nesreče in v slučaju invalidnosti. Zdravstveno službo vrši kader zdravnikov, uradnikov in pogodbenih zdravnikov, češ, ker se je sistem svobodne izbire zdravnikov pokazal v praksi za skodljiv in drag. S tem zakonskim načrtom se unificirajo vse vrste zavarovanja in bo značilo celokupno zavarovanje za slučaj bolezni, nesreče, onemoglosti, starosti in smrti 10% dohodka, ki so podvrženi zavarovanju.

Za razliko med starim in novim zakonom za zavarovanje delavcev naj navedemo, da uvaja načrt novega zakona v življenje zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti in smrti, zmanjšuje v gotovi meri prispevke za posamezne vrste zavarovanja, olajšuje upravo urada in povečuje državno nadzorstvo. V načrtu je ustavljen princip obveznosti zavarovanja, ki stopi v veljavo, brž ko oseba stopi v delovne odnose. Od obveznosti so izvezte osebe, katerih letni dohodki presegajo 72.000 Din. Zavarovanje za slučaj brezposelnosti se bo uredilo s posebnim zakonom. Dokler ne bo ta zakon objavljen, se bodo dajale nezaposlenim delavcem podpore po predpisih o podeljevanju podpor nezaposlenim delavcem. Poprep smo naglasili, da je zavarovanje obvezno. Obveznost zavarovanja velja za sledče osebe: Vse osebe, ki na področju kraljevine

Jugoslavije stalno ali začasno in na podlagi kakšnegakoli delovnega odnosa dajejo svojo telesno ali umstveno delovno moč v naje, so zavarovane brez ozira na spol, življenjsko dobo in državljanstvo po odredbah tega zakona. Med osebe, ki so podvržene zavarovanju, spadajo tudi učenci (vajenci itd.), praktikanti, volonteri, učenci v delavnicah javnih učnih zavodov (obrtnih šol itd.), pa tudi take osebe, ki vsled nedovršene učne dobe za poklic ne dobivajo sploh nobene plače ali dneine ali dobivajo manjšo od običajne. Socialni minister lahko na predlog Odsrednjega urada za zavarovanje delavcev v interesu samega zavarovanja ali dotednih oseb z naredbo izvzame obveznosti zavarovanja učencev posameznih učnih zavodov. K zavarovanju so obvezani tudi oni, ki se bavijo z najetim delom v svoji lastni delavnicah ali stanovanju po naročilu in za račun drugih oseb, ki se bavijo z obrtjo, trgovino ali industrijo (hišni delavci), in sicer tudi v tem slučaju, če nabavljajo sirovine in pomožni materiali sami in če istočasno delajo tudi sami zase. Posadka domačih pomorskih in rečnih ladij je obvezna zavarovati se tudi, če se nahajajo nihove ladje v tujih vodah. Vse osebe, ki se bavijo z domačo industrijo, so ravno tako prisiljene, zavarovati se po tem zakonu. Socialni minister bo predpisal s posebno naredbo, na kakšen način se bo to zavarovanje izvedlo.

Razorožena Goriška

Rim, 8. decembra.

Goriški prefekt je na odredbo iz Rima izdal povelje, da morajo v goriški pokrajini vsi prebivalci v 24 urah oddati orožje, muničijo in razstreljiva, tudi oni, ki so imeli za to pravico. Kakor poročajo listi, je prebivalstvo temu povelju disciplinirano ugodilo.

Geološka preteklosť Karavank

Na IV. rednem sestanku prirodoslovne sekcije Muzejskega društva za Slovenijo je predaval naš paleontolog g. dr. I. Rakovec o temi: »Iz geološke preteklosti Karavank, posebno za časa karbona«. Gospod predavatelj je najprej opisal v glavnih potezah nastanek Karavank in njihov tektonski položaj v Vzhodnih Alpah sploh ter obenem tudi navedel značilnosti, ki jih ločijo predvsem od Julijskih in Savinjskih Alp.

Po splošnem uvodu se je nato omejil predvsem na karbonsko dobo in njeno favno ter izvajal na podlagi favičnih podatkov, da je potekala v tedanjem dobi, to je skozi vse gornji karbon (dolnjega karbona v Karavankah doslej še niso našli) na ozemlju današnjih Karavank morska obala Sredozemskega (Tethys-) morja. Stevilni ostanki morskih živali iz tega morja, ki so se našli na raznih krajinah v Karavankah (tako n. pr. pri Javorniku, v Dolžanovih soteski pri Tržiču) nam dajo sluiti bogastvo in raznolikost tedanje favne. Tudi ostanki tedanje flore so se našli v teh karbonskih skladih, ki še posebej izpričujejo, da se je obala morja nahajala res v neposredni bližini tega ozemlja.

Zanimiva so bila dalje tudi izvajanja glede zvezne tega morja z ruskim karbonskim morem. G. predavatelj je ob koncu predavanja demonstriral nekaj lastno nabranih fosilov iz karbona pri Javorniku. Med njimi so bili posebno zanimivi ostanki trilobitov, ki so bili tostran državne meje prvičkrat našeni. Po debati je predsednik sekcije gosp. prof. dr. Hadži zaključil sestanek s toplo Zahvalo našemu mlademu znanstveniku, ki si je izbral paleontologijo za strokovni studij. Ta stroka obeta, da pri nas še mnogo zanimivih odkritij in je dejstvo, da se ji hoče g. dr. Rakovec posvetiti, kako hvalevredno. Sestanek žal ni bil dobro obiskan ter upa sekcija, da bo občinstvo v bodočem kazalo za te sestanke večje zanimanje.

Pomoč gluhenemimladini

Po statističnih podatkih je v dravski banovini stalno okrog 300 gluhenemih otrok. Prepuščeni sami sebi, podležejo tudi otroci lahko najnižjim instinktom ter postanejo strašno breme v nadlogu ne samo svojim roditeljem, ampak tudi svoji okolici, občinam in državi. Normalnega in manj nadarjenega otroka, pa tudi slepcu starši naposled lahko sami vzgoje vsaj za silo, ker imajo z njim neposredno duševni stik, to je živo besedo, dočim med gluhenecem in polnočutnim človekom tega stika skoraj ni. Kretnja, ki se je navadno poslužujemo kot občevalno sredstvo z gluhenecem, je tako siromšen surrogat za živo besedo, da nam pri vzgoji prav malo ali pa nič ne zadeže. Edino gluhenemica more nuditi tem nesrečnim invalidom narave z živim govorom zadovoljivo odgojo, pa tudi toliko stopnjo splošne naobrazbe, da postanejo po končani učni dobi polnoverdni član človeške družbe in sposobni za vstop v to ali ono obrt, hkrati pa tudi pred zakonom odgovorni za vsak prestopek v življenju.

Gluhenecem v dravski banovini je doslej na razpolago samo gluhenemica v Ljubljani. Pa še te bi nemara ne bilo, da nismo imeli koncem preteklega stoletja nekaj velikih prijateljev te bedne mladeži, ki so ji zapustili lepe vso, nekateri celo s svoje premoženje, da so jo tako omogočili sedanje zavetišče in šolo na Zaloški cesti. Zavod, ki je bil prvotno namenjen samo gluhenemcem iz bivše Kranjske, je postal takoj po prevratu mnogo pretesen. Takrat so namreč prisilnili v Ljubljano tudi gluhenemci iz bivše Štajerske, ki so se dotlej šolali v Gradeu. Zdaj je na zavodu vsako leto okrog 100 otrok, drugih 200 pa se potika okrog brez vsake vzgoje, pahnjeni v najkrutejšo usodo. Pomagati tem siromakom do boljše učne, kakor tudi nuditi šolanji gojencem šim večjo moralno in materijalno pomoč, da pridejo do poštenega kruha, ni samo dolžnost države, ampak tudi dolžnost javnosti. V ta namen se je osnoval pripravljalni odbor in sestavil pravila »Podpornega društva za gluhenemo mladino«, ki so tudi že oblastveno potrjena. Drevi o 20 bo ustanovni občni zbor na moškem učiteljiju v Ljubljani, česar dnevni red smo objavili na drugem mestu. Vsakdo, ki so mu naši bedni gluhenemci le količkaj pri sreči, naj se udeleži zborovanja, ali pa vsaj javi društvu svoj pristop.

Giht

deformira kostne skelepe. To prepreči domača kura s Pistyanskimi blatinimi obkladki »Gama-Kompresa«. Dobri se v vsak ležarni in drog. riji — Skladišče: Drogerija Gregorić, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Sv. Barbara - zavetnica rudarjev

Dol pri Hrastniku, 8. decembra.

Lepa in nadvele slovesna je bila Barbarega slavnost. Med pokanjem »dolskega kanonca« je prikralaka rudniška godba z uniformiranimi rudarji, na čelu g. ravnatelj z inženjerji in uradniki, točno ob pol 11 skozi slavolok, ki so ga hrastniškim rudarjem v pozdrav postavili njihovi delski tovarši, v župno cerkev, kjer se je vršila običajna cerkevna slavnost pri prelepenem rudarskem oltarju sv. Barbare.

Potek cele slovesnosti pa je zopet pokazal, kako strurna disciplina vlada v delavskih vrstah. Pa so naši rudarji res »kampeljci«, ki ne hrenijo po življenje brez Boga, ampak jim je mar posmrtnega življenja.

Trbovlje, 8. decembra.

Slovesnost sv. Barbare so v nedeljo pri nas delaveci in nameščenci obhajali prav vsak po svoje. Rudarji so se zbrali z zastavo in godbo pred Delavškim domom, nakar so v sprevodu odkorakali k sv. maši. Nameščeni pa so imeli slovesnost popoldne v dvorani g. Forle, na kateri so počastili sv. Barbaro

namesto s sveto mašo. Tako s plesom. Če pomislimo nekaj let nazaj, vidimo, da se je praznik, ki je za rudarje v splošnem na večji, praznoval čisto druge. Brez izjeme je vse delavstvo in nameščenstvo skupno v sprevodu odšlo k sv. maši, popoldne istega dne pa je delavstvo, ročno in duševno, imelo v rudniški restavraciji skupno zavabno. Ravnatelj rudnika je obvezna zavaroval se tudi, če se nahajajo njihove ladje v tujih vodah. Vse osebe, ki se bavijo z domačo industrijo, so ravno tako prisiljene, zavarovati se po tem zakonu. Socialni minister bo predpisal s posebno naredbo, na kakšen način se bo to zavarovanje izvedlo.

Tatovi draguljev prijeti

Aretirani zagrebški železničarji

Ljubljana, 9. dec.

Železnička policija v Ljubljani kakor tudi ljubljanska državna policija in zagrebška policija morejo to dni zabeležiti med svoje uspehe nov in izredno hitri uspehi, zakaj posrečilo se jim je razjasniti ogromno tatvino draguljev, ki je prejšnji teden vzbudila toliko pozornosti in zahtevala izredno mnogo napora s strani oblasti, preden so jo pojasnile. O tej tatvini smo pred dnevi izverpno poročali. Današnji »Slovenski list« pa poroča že o razkrivitju tatvine in o aretaciji krivev.

Prvotne verzije o tatvini.

Tatvino draguljev je odkril v sredo približno ob pol 10 na ljubljanski prtljažnici Julij Schwarz, zastopnik in solastnik tvrdke »Preciosa«, katere last so bile dragocenosti. Ta je v sredo z jutranjim vlakom prišel v Ljubljano po kupljeh in je hotel ob pol 10 dvigniti oba kovčeka iz prtljažnice. Bila sta to dva velika kovčeka. Na enem kovčku je Schwarz ugotovil, da so bile ključnice v redu. Prav tako tudi dve na večjim kovčku. Pri tretji pa je ugotovil, da je bila mesto v vijaki pritrjen na steno kovčka v vžigalicami. V prisotnosti železničke državne policije je Schwarz nato kovček odprt in ugotovil, da je nekdo vlonil vanjo in pobral iz njih mnogo dragocenosti. Preiskava je dogmala, da je bilo popolnoma nemogoče, da bi se tatvina zgordila v Ljubljani ali v prtljažnem voznu med Zagrebom in Ljubljano. Ta tatvina se je mogla kvečemu izvršiti v Zagrebu samem ali v vlaku med Somborom in Zagrebom, koder je po prej Schwarzu potoval. Ljubo Lički pa je bilo samo šaljivo ime za Dovgan. Dovgan je sprva tajil in se delal nevednego o vsej tatvini. Pozneje je pa le priznal, da je ukradene stvari izročil v varstvo svoji priležnici v vasi Hrovatih pri Zagrebu. Policija je prijela tudi to. Zenska pa se dela prav neumno in je celo dejala, da je Dovgan najbrž bil pijač, ko je trdil, da ima ona dragulje. Končno se je udala v povedala za skrivališče draguljev. Bili so skriti v neki drugi hiši pod semoneti. Ti dragulji, ki jih je Dovgan imel, so vredni okoli 120.000 Din. Istočasno je dobil Orehek, ki je prišel v Zagreb, od nekega uradnika majhnen paket, če da mu pošilja neki Dovgan to za Klavževi darilo. Orehek je našel v njem dragocenosti vrednih okoli 30.000 Din, med njimi samo en prstan vreden 18.000 Din. Dovgan je takoj pri zasišjanju izdal tudi prtljažnika Pfeifera in druge sodelovalce.

Prijevje je da je Segota priznal, da je te verizice dobil od nekega Ljuba Ličkega, železničarja v Zagrebu. Aretiran je bil še drugi kuhar istega vlaka. Medtem pa sta že v četrtek bila zastopnika železničke policije v Ljubljani vodja Orehek in detektiv Ulčnik v Zagreb, ter vstopila v zagrebško policijo, ki je uvedla strogo preiskavo. Zagrebška policija je kmalu izsledila tega Ljubo Ličkega, in sicer v osebi železničarja Luke Dovgana, ki je bil prtljažnik v vlaku med Somborom in Zagrebom, koder je po prej Schwarzu potoval. O velikem vlonu v oba kovčeka so bile obvezčene takoj vse važnejše policije. Med njimi tudi zagrebška in jesenška. Najtežje pa je bilo sestaviti inventar ukradnih dragocenosti, zato ker so tatovi pobrali iz oba kovčkov le del dragocenosti, medtem ko so manj vredne pustili v etuih, enako tudi nadragocenije, katerih vrednosti niso poznali. Pobrali so približno le srednje vredne dragocenosti. V hotelu »Slon«, kjer se je Schwarz ložiral, je nato posebna komisija ugotovila, po skorou tridnevnu delu, kaj je bilo vse ukradeno. Prijevje je da je Dovgan imel, so vredni okoli 120.000 Din. Istočasno je dobil Orehek, ki je prišel v Zagreb, od nekega uradnika majhnen paket, če da mu pošilja neki Dovgan to za Klavževi darilo. Orehek je našel v njem dragocenosti v Savo. Policija pa mu tega ne verjame in skuša iz njega izvleči, kam je skril dragocenosti. Poleg Dovgana, Pfeifera, Segote in drugega kuharja ter Dovganeve priležnice je aretiran tudi vlastnikov Blažič.

Kje in kako se je tatvina izvršila.

Pri preiskavi so aretiranci povedali, da so tatvino izvršili med železniško vožnjo od postaje Kapela Batrine (malo dalje od Broda) pa do Zagreba. Na misel tatvine jim ni bilo težko priti, ker so vsi poznali Schwarza, da večkrat potuje z dragocenostmi in tudi na kovčkih je bila etiketa »Preciosec«. Ko so stresli kovčke, so v njih zaženkeljata dragocenosti. Vlomilsko orodje so imeli s seboj, to se pravi, številne ključeve, s katerimi se jim je posrečilo odpreti vse ključavnice, razen zadnje na večjem kovčku. To so morali odlomiti in potem za silo zopet pritrdiriti nazaj na kovček. Schwarz je sicer pregledal v Zagrebju ključavnice, ni pa opazil, da je tretja ključavnica odlomljena. Plen so si vlonili razdelili med seboj. Sedaj so vsi na varneh in upati je, da bo tudi ostali del njihovega plena zopet vrnjen pravemu lastniku. Pri tej priliki omenjam, da so bili vsi aretirani železničarji iz staleža železniške postaje Zagreb, nihče pa iz staleža ljubljanske železniške direkcije.

Mnogi ljudje kašljajo

in trpe na pljučnem kataru in težkem prehlajenju. Varujte se pravočasno in rabite

Lacromel

Tako v začetku vporabe se kašlj zmanjšuje, boli v bronhiah in pljučih pa pojenujejo.

Dobiva se v vseh lekarolah in pri

Apot. ARKO Zagreb

Previden si

in se boš pri slabem vremenu in dežju primerno oblek. Kaj pa, če kljub temu prideš s mokrimi nogami drhtajoč domov?

Kaj pravite?

Ali poznate svetopisemsko primera o dveh novičih uboge vdove in o bogatinu, ki je vrgel v temeljski nabiralnik možno denarjat? Kateri dar je Kristus bolj pozdignil in kateri je bolj odtehtal v večnosti? Pred Kristusom in večnostjo dva novičih uboge vdove. Ljudem razliku ni vedno jasna. Onim, ki bolj ljubijo pozvocenošč, bolj impozirata dva vdovina novičih, onim, ki pa ljubijo sijaj in veljavno svetlo, pa možnost bogatina.

Neketelo prilik nudi življenje, da se spomimo na ta svetopisemski dogodek. Odkrito povem, da mi bolj ugajajo oni krajevarji, ki so jih zbrali vestfalski, francoski in belgijski rudarji za stradajoče v revirjih TPD, kakor pa oni milijon, ki ga je TPD podarila revnim rudarjem. Pa s tem nisem hotel reči, da se tisti milijon TPD rudarjem ne bo prilegel, morda jim bo na račun tega milijona TPD odpustila dolgote v rudniških konzumih ali pa res celo dala od tega milijona najcenejšim rudarskim družinam, kak naravnim prispevkom. Tudi grunlar Silar je ključu Jerneju ponudil po dolgih letih garančija skledo za zapečetom. Samo ključec Jernej je bil trmast in je zahteval vso pravico. Rudarji v trboveljskih revirjih pa so že tako obubožani, da ne morejo biti ne trmasti in ne posnosi v sebi bodo brez dvoma zadovoljili z milostino. En milijon je sicer že nekaj, a za mizerijo rudarjev in bogastvo TPD — je vendarle majhen, mnogo premajhen.

Za Božič in Novo leto

dobiš najlepše darilce, kupljeno pri tvrdki z železino

**STANKO FLORJANIČ
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35**

Velika izbera kompletne aluminijaste, emajlirane modre, rujave, sive itd. kuhinjske posode, garniture za otroke itd.

Koledar

Sreda, 10. decembra: Lavretanska Mati božja; Melkijad, papež mučenik.

Osebne vesti

= Iz vojaške službe. Imenovani so za inspektorja državne brambe divizijski general Pantelija Jurisić; za vršilca dolžnosti pomočnika inspektora državne brambe generalštabni brigadični general Vladimir Cukavac; za vršilca dolžnosti načelnika štaba inspekcije državne obrambe generalštabni polkovnik Lazar Tončić; za vršilca dolžnosti načelnika I. oddelka inspekcije državne obrambe pehotni polkovnik Stevan Knežević in za načelnika II. oddelka inspekcije državne obrambe topniški brigadični general Pantelija Djukić; za poveljnika pehotne dravške divizijske oblasti pehotni brigadični general Dragomir Pavlović; za vršilca dolžnosti topništva dravške divizijske oblasti topniški polkovnik Djordje Popović; za vršilca dolžnosti poveljnika 3. topniškega polka topniški podpolkovnik Rudolf Vener; za poveljnika 13. topniškega polka topniški polkovnik Fran Pogačar; za poveljnika 25. topn. polka topn. polkovnik Mihail Lukanc; za poveljnika kninskega vojnega okrožja pehotni polkovnik Zvonimir Hagljan; za poveljnika 1. divizionja 25. topn. polka topn. major Oskar Čaka; za vršilca dolžnosti poveljnika 1. divizionja 27. topn. polka topn. kap. I. razr. Franjo Krener; za poveljnika 2. divizionja težkega topništva topn. podpolkovnik Marijan Puks; za poveljnika 2. bataljona 1. polka trdnjavskega topništva topn. major Janko Hrast; za kraljevega ordonančnega časnika topn. kap. I. razr. za generalštabne posle Franc Stropnik; za vršilca dolžnosti poveljnika eskadre kap. bojnega broda Rihard Kubin in za vršilca dolžnosti poveljnika torpedne divizije kap. korvele Ivan Kobel.

Hočete li razvedriti . . .

Vsako družbo? Tedaj se naučite igrati kak instrument potom naših poučnih pisev, ki so kupecu naših glasbil zaston na razpolago. Instrumenti so poceni in učenje je labko. Zahtevajte se danes brezplačno knjižico! Kako postanem dober godbenik?

MEINEL & HEROLD

Ivornica glasbil in harmonik, prodajalna podružnica Maribor Št. 102

Novi grobovi

+ Pokopali so v Ljubljani v tork, 9. decembra 1930, blago ženo Mario Pirce, mater lanskog leta umrelga misijonarja v Grobljih gosp. Franca Pirca ter lastnika in izdajatelja lista »Cleveland-ska Amerika« g. Alojzija Pirca v Ameriki. Dobri in skrbni materi blag spomin!

★ Osebe, ki trpe na žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu, preobili tvorbi kislino in napadih protina, uredijo lenivo delovanje črev z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Može zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz-Josef« voda zanesljivo in zelo milo učinkujoče salinično odvajalno sredstvo, ki se more priporočati tudi pri kilih, ranitvi črevesa in prostatahipertrofiji. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ob svoji dvajsetletnici je tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, izdatno znižala cene zimskim suknjam, trenchcoatom in vseh vrst oblekam za gospode, dečke in otroke. Za sportnike najnovejši windbreakerji, bluze, plašči, pelerine. Krasna izbira v jopičih in haljah za dom. Ogled v trgovini brezobvezan.

Obvarujte Vaše otroke pred skrlatiniko in dliterijo s pomočjo

Panflavin-pastilj

Elektrifikacija Ptuja

Ptuj, 8. decembra.

Elektrifikacija mesta Ptuj je izvršila v letih 1924-1925, v ta namen ustanovljena zadružna elektrarna za Ptuj, Breg in okolico. Že od leta 1928. pa se vleče vprašanje, ali ne bi kazalo, da mestna občina sama prevzame zadružno elektrarno v lastne roke. Stvar je postal najbolj akutna sedaj, ko je občinski svet v seji od 24. novembra 1. sklenil z vsemi glasovi proti enemu, da je občina v principu pripravljena prevzeti elektrarno. Izvolil se je poseben odsek, ki naj najde primernu pota, da pride do prevzema elektrarne v občinske roke, kar je eminentne gospodarske važnosti za celokupno prebivalstvo. Ker se je od strani zadružne elektrarne same pojavil tendenciozen način propagande proti temu, je neobhodno potrebno celo vprašanje javno popolnoma razčistiti.

Predvsem gre za dvoje vprašanj! Prvo: ali občina pravica mestne občine, da zahteva gornji prevzem? Tu je potrebno ugotoviti naslednji dajanski položaj.

Po sklepu ustanovnega občnega zbora te zadruge od 26. februarja 1924 je Elektrarna Fala, s katero so se nato uvedla pogajanja, stavila za pogoj za sklenitev tozavne pogodbe za dobavo toka, da mestna občina prevzame garancijo za vse obveznosti, ki nastanejo zadružni elektrarni s sklenitvijo pogodbe. Obveznosti so bile v glavnem: Preskrbeti zadružni elektrarni denarna sredstva za postavitev naprav in omrežja. Dati drugič elektrarni Fala dovoljenje za brezplačno uporabo mestnih ulic in trgov, ako bi se slednja v smislu pogodbe poslužila pravice, da posameznim konsumentom direktno dobavlja tok. Mestna občina je dolžna tretjič pokriti vse terjatve, ki bi nastale v elektrarni Fala od zadružne elektrarne iz obveznosti za prevzem in plačilo električnega toka, ako bi se zadružna elektrarna ne držala pogojev in bi s poravnavo bila v zaostanku.

Te obveznosti je mestna občina na seji občinskega sveta od 28. maja 1924 tudi sprejela in so še vedno nesporno v veljavi. Tedaj pa je občinski svet tudi sklenil, da si občina pridržuje pravico, da prevzame zadružno podjetje z vsemi aktivimi in pasivi v svojo last. In ko se je pri blivšem velikem županu mariborskemu občasti posiljal za odobritev posojila v znesku 1.000.000 Din, se ta pridržek občine tu iz-

recno omenja, ter se prevzem jamstva ravno s tem utemeljuje. Dejansko pa se ta pravica občine ni vnesla v pravila zadruge. Zakaj se to ni zgodilo, bi bili v stanu pojasniti gotovi krogli. Na podlagi tega dejanskega položaja je že bivši gerentski sovet na seji od 26. novembra 1927 soglasno sklenil zahtevati, da načelstvo zadruge poskrbi za spremembu pravil v tem smislu, da se zavaruje pravica občine do prevzema zadružne elektrarne. Na občnem zboru zadruge v prihodnjem letu je pa ta predlog propadel. Ogonma večina članov torek sploh ni bila navzoča. Neuspeh tekanje akcije je pripisoval predvsem takratnemu strankarskemu obiležju. Sele pozneje so se zadružna pravila spremembla tako, da se je občini zajamčila pravica prevzema, a le v slajčuju likvidacije zadruge.

Da zadružne torek likvidira, je to odvisno edino od dobre volje zadružnikov. Pri tem pa že pride v poštev drugo vprašanje: ali bi prevzem zadružne elektrarne po občini bil v korist občine, davkoplačevalcev in konsumentov samih? Zadružna elektrarna z izključno pravico za oddajo toka konsumentom predstavlja lepo premožensko vrednost. Brez droma je, da bi tudi občina s to pravico pridobilna na premoženski vrednosti. In jasno je, da vsako zboljšanje premoženskega stanja občine pride tako ne direktno vso indirektno privi v korist davkoplačevalcev. Drugič bi občina, ki mora itek imeti brezhiben upravni aparat za svoje gospodarstvo, upravne posle zadruge z manjšimi stroški mogla vršiti za stvarne in osebne izdatke. In ali je z ozirom na veliko gospodarsko krizo in pomikanje denarja umestno, da je zadružna v letu 1929 na dolgu odpisala visok znesek 334.925 Din? Neumestno je to gotovo, ker bi okoliške občine, ki se bodo prej ali slej priključile k zadruzi, imeli ugodnosti na račun prvotnih ustanoviteljev, ki se po večini meščani. Prevzem zadružne elektrarne ne bodo imeli, kot se tendenciozno širijo glasovi, prav nikakega povisnja cene toka, ampak znižanje z zmanjšanjem redi in s podaljšanjem amortizacije dolga, omrežja in števcev. Davkoplačevalci mesta lahko torek sami spredijo, da gre pri tem vprašanju za zavarovanje koristi mesta in mestnega prebivalstva, ter da so vse druge trditve brez stvarne podlage. Znižanje cene toku bi bilo pa za občino samo škodljivo in nepotrebitno, ker ima občina drugih sredstev dovolj, da poišče kritja za svoje potrebščine.

Maribor

G. Raeder „Aladin“ v gledališču

Prva letaščja otroška predstava v nedeljo pooldne; v H. Tomasičevi izborni režiji se je vprizorila Gustava Raederja čarobna pravljica »Aladin« s petjem, plesom in godbo v 11 slikah. Pri vprizoritvi je nastopal malodane celoten ansambelski zbor; preudarno ter mestoma naravnost izvirno zasnovana in skrbno izvedena režijska vprašanja je odlično rešil naš novi režiser H. Tomašič, ki je s tem po daljšem presledku postavil na oder prvo delo iz svojega režijskega področja in programa. K vsekakor lepemu uspehu sta poleg igralcev in režisera pripomogla tudi gdž. E. Kovacev, ki je s požrtvovalnostjo in veseljno naštudirala posamezne mične plesne točke, ter g. Ussar, ki je naslikal povsem nove ter slikovite v celotni igri stilno opriličene dekoracije. Sodelovali so v posameznih vlogah E. Kraljeva, Dragutinovičeva, Starčeva, Savinova, Fratnikova, Cernetova in Križajeva, nadalje Tomašič, Kovič, Furjan, Blaž, Nakrst, Gorinšek, Tovernik, Joško Beve in Karol Medvedič. Slovenski prevod je oskrbel D. Gorinšek. Ob »Aladinu« bo mariborska deca našla primerenega ter zabavnega razvedrila. Obsodbe vreden pa je bil smeh hihi-tanja željnega drobiža ob skorajnji nezgodni ge. Dragutinovičeve ob ponedeljkih prvi reprizi. To niso znaki kulture.

□ Zasebni nameščenci zborujejo. Jutri ob 20. bodo zborovali pri »Orlici« zasebni nameščenci. Na dnevnem redu bodo poročila o izboljšanju pokojninskega zavarovanja nameščencev ter delovanja zavoda v tekóčem poslovнем letu. Glavni referat bo imel zavodov podvravnatelj dr. Vrančič. Zavorjanje predstavil federalci združenih organizacij zasebnih nameščencev v Mariboru.

□ V Jugoslovanski strokovni zvezi bo predaval drevi Sedivy o Carigradu, slovanstvu in bizantinstvu. Vljudno vabljen!

□ Dvorna dama gospa Eleonora dr. Svirljugova je izročila v počasenju spomina svojega očeta prof. dr. Karla Glaserja mariborskemu slovenskemu ženskemu društvu za Počitniški dom kraljice Marije na Pohorju 500 Din, Glasbeni Matici 500 Din in društvu »Dijaški dom« 500 Din.

□ Smrtna kosa. Umrla sta: Matilda Čeh, sopoga lesnega trgovca in hišna posestnica, stara 32 let, Betnavska 4. Pogreb bo ju trič ob 16 iz mrtvničnice na magdalenskem pokopališču. — Roza Krajnc, tkalka, stara 30 let. Pogreb bo danes ob 15 iz mrtvničnice na magdalenskem pokopališču.

□ Marija Lubejova v Mariboru. Te dni se mudi v Mariboru bivša priljubljena članica mariborske opere Marija Lubejova, ki je sedaj angirana pri berlinskem zvočnem filmu.

□ Vesni je predaval v ponedeljek zvečer prof. R. Warnier iz Zagreba o francoski književnosti in umetnosti romantične dobe. Njegova odlično prednasačna ter zanimivo podana izvajanja, ki so jih pojasnjala številne projekcijske slike, ki so jih zavzeli z živahnim odobravanjem. Je to letos že tretje predavanje francoskega krožka, ki kaže izredno delavnost in ki ima izredne zasluge pri populariziranju francoske kulture in francoske duha v Mariboru.

□ Mariborski študentje tolčajo Slovenogradčane. Na šahovskem turnirju dne 7. decembra so dijak-sahisti tukajšnje klasične gimnazije porazili slovengranske sahiste; izid 9 : 1 za Mariborčane. Posamezni rezultati: dr. Laurič-Schwaiger 1 : 0, inž. Ferber-Majcenovič 0 : 1, dr. Pohar-Pušenjak 0 : 1, Dramant-Bele 0 : 1, Eiletz-Kotnik 0 : 1, Veljak-Perkovič 0 : 1, Čadež-Duh 0 : 1, Zupančič-Savli 0 : 1, Debelak-Kuster 0 : 1, Kaus-Masten 0 : 1. Mariborskim dijakom-sahistom najlepše priznanje, dasi nisi v rezultatu izraženo pravo razmerje med obema kluboma.

□ Ponosenčena poskusa z ruto in predpaskom. 56 letna Ana U. z Miklošičeve ceste je bila radi razgrajanja aretirana; v grafovih celicah je potem obučala kes. V celici št. 12 je napravila na ruti zanjko ter poskusila ... — čeče stražnikovo oko je nakano pravcočasno spoznalo; vtaknili so jo potem v celico št. 13. Ruto so ji sicer vzeli, ostal pa je jih predpaskan. Poskusila je — ni se posrečilo. Medtem pa je izkoristil konjunkturo Robert R., ki je tudi domoval v bližini, odpril celica vrata ter v temi noči.

□ Dodajemo. Poročilo, ki je izšlo v nedeljski številici pod naslovom »Palača OUZD v Mariboru pod streho«, spominjajo v toliko, da sta gradbeni dela izvršili združeni stavbni podjetji inž. Jelenec ter inž. Slajmer in mestni stavbenik I. Zivic.

□ Na delovnem trgu. Zaposlitve dobi preko tukajšnje Borze dela: 16 vinčarjev, 2 hlapca, 1 pastir, 1 ključavnica, 2 čevljari, 1 mlinar, 1 fotograf, več vajencev, 10 kuharjev, 15 služkinj, 2 sobariči, 2 varuški, 2 vzgojitelji, 1 strojna pletilka, 1 hišna šivilja, 1 boljša gospodinja, 2 boljši postrežnici, 2 postrežnici, 2 mlajši tovarniški delavci, 2 trgovski, 2 šivilski ter 2 modistinski vajenki.

□ V Drave je kanila okoli polnoči delavka Š. F. Vzdolž Taborske ulice je rogoviliha in vplila, nazadnje se je za trenutek poginala v Dravo, pa se iz razlogov previdnosti umaknila na obrežje. V Taborski ulici se je potem v nezavesti zrušila na tlata; ko je prišla k sebi, so jo odpeljali domov. Sedaj pravi, da hoče še živeti.

□ Pomoc brezposelnim. V mesecu novembru je izdala tukajšnja posredovalnica dela 191 brezposelnim podprtih v skupni vrednosti 18.658 Din in sicer je dobio 73 brezposelnih redne podpore v skupnem znesku 7518 Din, 6 brezposelnih izredno podpor v znesku 600 Din, 13 za potne stroške 1673.50 Din, 99 pa nakaznice za polovično vožnjo v skupni vrednosti 8866.50 Din.

□ Došlo! Cai nove žetve. Posebno se opozarja na bogato zalogo obeskov za božično drevo. Prvovrsno blago, solidne cene. Jaši in Lesjak, Maribor.

□ Maribor je zdrav. Po izkazu o zdravstvenem stanju Maribora od 1. do 8. decembra, ki ga je izdal mestni fizikat v Mariboru, je obolela na malezljivi bolezni sama ena oseba in sicer na škrlatinku.

</

Ljubljana

Aljehin v Ljubljani

Danes prispe v Ljubljano svetovni šahovski prvak dr. Aleksander Aljehin, ki prvič prihaja k nam v Jugoslavijo. Aljehin je gotovo največji šahist vseh časov in je obogatil kraljevsko igro kot še nikoli pred njim. Rodil se je v Moskvi leta 1891 kot sin ugledne plemske družine. Ze zgodaj se je posvetil šahu in je kot 17 leten mladenič na vseruskem turnirju leta 1909 dosegel prvo mesto

Rigoletto

V nedeljo zvečer je dala ljubljanska opera Verdijevega »Rigoletto«. Pri tej predstavi sta govorila dva gosta: Josip Rijavec v vlogi vojvode in ga Oberwalderjeva v vlogi Gilde. G. Rijavec je sedaj član berlinske opere in se v Ljubljani že predstavlja v drugi operi. Tem bolj z veseljem je bil sprejet topot — predstava je bila nabitno polno obiskana. Odveč je popisovati lepi Rijavec tenor, ki ga vsi cenimo. Ostal je isti; petje je Rijavcu sedaj lahko nešte, igra izdelana in vseskozi premišljena in preprizvena. Večkrat je gost željal aplavz ob odprttem odu, po dejanjih je bil mnogokrat klidan pred zastor in navdušenje je bilo veliko. Zlasti živrljeno je odpel arijo v III. dejanju. Ga. Oberwalderjeva ima lep sopran, dasi ne zelo močan, pa precej solan (Betetto, Hubad). Ima talent za umetnost in tudi igralka bo nemara še dobra. Topot je včer nastopal in je bilo videti, da ima precej treme. Morda gre tudi nejasna vokalizacija na ta račun. Sicer je bila pa navdušeno sprejeta in je imela uspeh. Ostale vloge so bile gg. Primož-Rigoletto, ki je svojo vlogo izvrstno rešil, dalje Janko (Monterone), Rumpelj (Sparafucile), Kogerjeva, Španova, Ramščekova. Opero je dirigiral g. Neffat.

Skok čez kožo

Ljubljana 8. decembra.
Včeraj ob 20 se je vršil tradicionalni »Skok čez kožo« Akademškega kluba montanistov v Ljubljani v vseh dvoranah hotelja »Unione«, združen s prvo skupno proslavo sv. Barbare ter nato sledično zabavo. Nobeden od akademških klubov ni prinesel k nam tako pestri sprejemljivi običajev kot rudarski in prav zato lahko smatramo včerajšnjo prireditev za najlepšo tovrstno prireditev v Ljubljani.

Ze ob pol 8 se je napotilo krog 50 novincev akademikov montanistov v rudarskih krojih in z jazminki svetiljkami na obhod po mestu po Dunajski in Selenburgovi ulici na univerzo in odtod v »Zvezdo« na čas, odkoder so jo ob trijet na 9 primahali v »Unione« pod vodstvom brummajora, rudarske stare bajte, ki se ponaša že z lepim številom semestrov. Med tem pa so se zbrali v veliki dvorani hotela »Unione«, ki je bila izredno lepo okrašena, rudarski inženjerji, odlični zastopniki, povabljeni gostje in akademiki. Častiljiv montanist je prevzel predsedstvo in pozdravil pokrovitelj ministra inž. Dušana Seranca zastopajoče podbanu dr. Pirkmajera, rektorja ljubljanske univerze, profesorja Šerka, rudarskega glavarja inž. Stergarja, župana dr. Puca, generalnega konzula in vicekonzula CSR, dekanem in profesorje ljubljanske univerze ter vse direktorce rudnikov in doše goste. Ko je godba odigrala rudarsko himno, je podelil častno predsedstvo rektorju ljubljanske univerze, prof. Šerku in podbanu dr. Pirkmajerju ter imenoval pri dveh velikih omizjih — tablicah — svoja pomočnika.

Kmalu nato so prikorakali novinci-bruci z brummajorem na celu in šli trikrat po dvorani okrog, pojoč pesem o brummajoru. Ko so zasedli svoja mesta pri srednjem tablici, jih je nagovoril rudarski glavar in najstarejši rudarski inženier g. Stergar, predsednik pa je prečital brzjavno pozdravno ministrja inž. D. Seranca, pozdrave rudarskega oddelka ministarstva za gozdove in rudnike kakor tudi brumjavko njegovih načelnikov, pozdrave inž. Kropača iz Gabely Dol na Slovaškem, od društva »Slogec« v Leobnu in iz večine direkcij naših rudnikov.

Nato se je vršil sprejem novincev med ruderje, torej »Skok čez kožo«. Na odru se je zbrala posebna komisija in botri. Najprej je skočil brummajor, da pokaže novincem, kako in kaj. Povedal je tudi svoje geslo. Vsa novincev je moral odgovoriti brummajoru, kako mu je ime, da je jugoslovanske narodnosti in svoje geslo, izpititi do dna vrček piva in skočiti čez kožo, kjer ga je kum, katerega ima vsak novinec, objet, prepasal s kožo in ga tako sprejel med ruderje. Nekateri so si v gesilih postavili življenska vodila n. pr. »Za kralja in domovino« drugi zopet krilatec za smeh: »Ko bom polomil svedre, bom pa vrtal z glavo«, »Rudar je z eno nogo v grobu, z drugo v gostilnici, »Kadar pades, čakaj, da te drugi vzdigne«. Nekoga je svečanost

Za Vašo pisarno samo
Dr. ČERNETOV POSLOVNI KOLEDAR
1931. objednem Posl. Adresar Jugosl.
Din 30 — v knjigarnah

trenutka tako prešiniila, da gesla ni mogel spraviti iz grla, za kar je žel barem aplavz.

Tako so bili novinci sprejeti, nakar je predsedstvo poslalo našemu vladarju, kralju Aleksandru vdanostno brzjavko in je nagovoril sprejetje bruce podban dr. Pirkmajer. Pozdravili so sprejetje rudarje še rektor univerze A. Šerk, starci dekan dr. Hinterlechner, predstojnik rudarskega oddelka, profesor A. Kopylov in direktor rudarske sekcije Sarajevo inž. Budimir.

Vsem se je še zahvalil bruc v imenu svojih tovarišev za sprejem in za dobre nauke ter končal z objubno, da bodo veste hodili po poti, ki so jim jo ta večer začrtili starejši.

Volja za življenje in delo

zavisi mnogokrat od dobre prebave. Vzemite zvezcer 2 do 3 Artin-dražje in počutili se boste izvrstno ves dan. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebina škatljice po 8 Din zadostuje za 4-6 krat.

Kai bo danes?

Drama: Gospa ministrica. Red C.

Opera: Moč usode. Red A.

Zavod za zaščito mater in dece, Lipičeva ulica: Govori dr. Dragaš: Togota v otroški dob.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Matr. trg 5; mr. Kuralt, Gospovetska cesta 10.

○ Krščansko žensko društvo vabi svoje člane na občni zbor, ki bo v četrtek, 18. t. m. ob 16 v Jugoslovenski tiskarni, I. nadst. — Odbor.

○ Javna zahvala. Krščansko žensko društvo se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so bodisi v denarju ali blagu pripomogli, da je društvo obdarovalo toliko število otrok na Mišlavčev večer v beli dvorani Uniona. Bilo je obdarovanih 90 otrok s čevljem, toplo obleko in pecivom. Še enkrat tisoččeta hvala. — Odbor.

○ Opozorjam na javno predavanje Collegium um publicum prof. dr. A. Gosa, ki se bo vršilo zopet v sredo 10. dec. ob pol 7 v zbornični dvorani ljubljanske univerze. Predavatelj bo nadaljeval započeto temo o socioloških in gospodarskih osnovah moderne družabne reforme.

○ Predavanje v »Pravniku«. V sredo dne 10. decembra t. l. bo predava na sestanku društva »Pravnik« gosp. apelac. sodnik dr. Edvard Pajnić: »Preizkus sodnih določb v pripravljalnem kazenskem postopanju. Predavanje se bo vršilo točno ob šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba stev. 79, in vabi k obilni udeležbi odbor.

○ Opozorjam na sestanke Francoskega instituta v sredo 10. decembra v društvenih prostorih v Narodnem domu. Joško Prezelj bo imel predavanje o Strassbourgu, nakar sledi lep film o tem znamenitem mestu. Začetek ob devetih zvečer.

○ PEN-klub, slovenski center Ljubljana — sekcijsa Mladi PEN priredi v četrtek, dne 11. decembra t. l. v zeleni dvorani hotela Union svoj prvi literarni večer, na katerem bodo recitirali iz svojih del France Vodnik, Anton Ocvirk, Mile Klopčič in Frigid-Mrzel. Natančnejši spored objavimo v prihodnjih dneh.

○ I. redna glavna skupščina delegatov ZSAK bo v četrtek 12. decembra ob 15 v univerzitetni zbornici. Podrobnosti so razvidne na deski v avli.

○ Slov. zdravniško društvo vabi vse ljubljanske kakor tudi podeželske gg. zdravnike, da se udeleži znanstvenega sestanka, ki se bo vršil v petek 12. decembra ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice.

○ Fantovski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva ima drevi ob 8 v društvenih prostorih običajno pevsko vajo. Pridite zopet v čim večjem številu! V januarju se namerava namreč prirediti zbabven večer.

○ Podporno društvo za gluhenemo mladino v Ljubljani bo imelo svoj ustanovni občeni zbor v sredo 10. t. m. ob 20 na moškem učilišču v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: a) čitanje pravil, b) določitev članarine, c) volitev upravnega odbora. Vabljeni so vsi prijatelji te humanitarne ustanove. — Pripravljalni odbor.

○ Zanimivo sklopito predavanje predsti Slovensko planinsko društvo v četrtek dne 11. decembra ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Snov predavanja: »V sedmih letih pes okoli sveta«. Predavatelj Edmund Zachele iz Leipzigja nam bo nazorno predstavljal krasnimi sklopitočnimi slikami lepe pokrajine in mesta vsega sveta.

NAJCENEJE

se oblečete za božič, ako kupite obleke pri

JOSIPU OLUPU

ki ima na zalogi tudi kamgar in suknjo iz najboljših tu- in inozemskih tvornic ter vsakovrstne pletenine in perilo iz lastne tovarne »Triglav«.

Moje deslo: konkurenčne cene, dobro blago.

○ Materinski večer v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece, Lipičeva ulica, drevi ob osmih. Vstop prost. Govori dr. Dragaš: »Togota (srditost) v otroški dob.«

○ V mestni klavnicni ljubljanski bo na prosti stojnici v četrtek 11. t. m. ob 15. popoldne na prodaj prasišči meso.

○ Poskusno kuhanje s plinom. Mesna plinarna je dosedaj že večkrat priredila javno kuhanje zvezzano s predavanjem na plinu. Ker so takra predavanja bila prirejena le za širšo publiko, smo se odločili, da priredimo poskusno kuhanje na plinu enkrat le za odbore ženskih društev, katera imajo v programu varovati interesi gospodinj in ki imajo tudi velik vpliv na razvoj moderne gospodinjstva. Vl. Lj. Lj. so na poskusno kuhanje dne 12. t. m. ob 7 zvečer v Šentjakobsko šolo (vhod s Florjansko ulico), le povabiljene odbornice ženskih društev. Po predavanju poskus jedil pri pogrnjenih mizah in pa razgovor o željah glede kuhanja na plinu. Društva naj sporočajo število odpislank, katero se bodo gotovo udeležile te brezplačne predelite, da more plinarna pripraviti vse potrebno.

★ V sledi preselitve trgovine prodajam blago z znanim popustom: A. Fuchs, trgovina z urami, zlatnino in srebrinino.

○ Bukova drva, trboveljski premog in koks pri tt. »Kurivo«. Dunajska 33. tel. 8434 (Balkan).

Dr. Davorin Kolšek
je prevzel po pokojnem dr. Branku Žižku ordinacijo v Velenju.

Celje

○ »Charlejeva tetak v Ljudskem domu, Tomaž Brandojeva burka» Charlejeva tetak je pri nas že dobro znana. Celjska Krekova družina je bo uprizorila v soboto 18. decembra zvečer ter v nedeljo 19. decembra popoldne v gledališki dvorani Ljudskega doma. Vstopnice se dobijo od danes daje v predprodaji v Slovenski tiskovni zadrugi.

○ Krasna proslava Marijinega praznika. Celjska katolička, zlasti dijaka mladina se je na praznik Brezmadežne na veličasten način poklonila svoji visoki Zaščitnici. Najlepši je pač bil prizor zjutraj v cerkvi, ko so številni mladeniči in mladenci pristopili k mizi Gospodovi. Med sv. mašo v opatijski cerkvi zjutraj je ubran prepeval mšani zbor KPD. Popoldne na praznik je dijaka Marijine kongregacija priredila v gledališki dvorani Ljudskega doma spreda prebogato marijansko akademijo, pri kateri je nastopil dijakiški moški zbor pod vodstvom g. Savelli, zelo dober dijakiški orkester pod vodstvom g. Taušmana, ki je tudi sam še odigral z velikim razumevanjem in mnogo obetajočo tehniko violinski solo. Po eno deklamacijo sta naizmerno predstavila višješole in nižješole. Glavna točka akademije pa je bila uprizoritev pretresljive drame »Ivonke«, ki slika herojsko borbo vandješkega rodu za svojo zemljo proti reformam revolucionarjev v času francoske revolucije ter je v svoji zamisli visoka pesem žrtvijoče se domovinske ljubezni in zvestobe. Dijaki so drama v režiji g. Peršuha odigrali gladko ter dosegli deloma nenavadno močne učinke. Zelo učinkovito scenerijo je naslikal g. Vlach Skržni ml. Celotna akademija je napravila na nekoliko premaloštevilno publiko silni vlii ter dela visoko čast našemu dijastvu.

○ Teoretičen pouk o smučanju bo zopet v četrtek 11. decembra ob 8 zvečer v televodnici okoliške osnovne šole na Dolgem polju. Dvorana bo dobro kurjena. Vabijo se vsi novinci in prijatelji smučkega sporta, da se predavanja udeležijo v čim večjem številu.

○ Celjsko godbeno društvo sklicuje drevi ob 20. novembru leta 1930 v celjskih dvorancih zbor z običajnim dnevnim redom v rdeči sobi restavracije Narodnega doma. Ker se bo med drugim sklepal tudi o poživljenju društvenega delovanja, so vabljeni vsi člani in prijatelji društva k polnoštevili udeležbi.

Kočevje

Premog za uradnike. Z ozirom na prepoved kranske uprave glede sprejemanja brezplačnega premoga od Trboveljske premogokopne družbe, ugotavljamo, da nameščenci pisarne okrajnega sodišča v Kočevju niso nikdar prejemali niti najmanjše količine brezplačnega premoga in da radi tega za to osebje o kakem konfliktu s korupcijskim zakonom ne more biti govor.

Domžale

Krajenvi ogled. Okr. načelstvo v Kamniku je na prošnjo tukajšnje občine odredilo krajenvi ogled zemljišča in prostorov bodoče meščanske šole, za katero je dal na razpolago prostore trgovce g. Anton Vovk, na dan 22. decembra ob 9 popoldne. Eventualne pritožbe je vložiti isti dan pri komisiji. Načrti so razloženi na vpogled pri okrajnem načelstvu v Kamniku.

○ Osobna vest. Prestavljena je bila iz Ljubljane pri Celju v Domžale učiteljica gđ. Olga Plevlji, ki je že nastopila svoje mesto, odšla pa je od tod Hilda Kruščič v Vodice.

○ Lep uspeh. Na odru narodnega gledališča v Ljubljani je pela v nedeljo zvečer vlogo Hilde v operi Rigoletto ga. Marta Oberwalderjeva, soprona tukajšnjega tovarnarja in dosegla pri prvem svojem nastopu lep uspeh. Poklonjenega je bilo mnogo cvetja.

○ Nogometna tekma v nedeljo, igrana med Diskom in Marson, je izpadla 8:2 v korist Diska, na praznik pa je Disk zmagal Olimpijo v istem sorazmerju.

Konjice

Marijanska proslava, ki so jo priredili naši fante-kongreganti, je bila nad vse lepa. Vse točke so bile krasno izvedene in sijajno zamišljene. Dvorana je bila polna kakor je sploh pri vseh prireditvah. Občinstvo je odhajalo domov polno najlepših vitov in poživljene ljubezni do Brezmadežne.

Na splošno želijo bono igro »Marijin vitez« ponoviti takoj prihodnjo nedeljo, dne 14. decembra t. l. Okoličani, pridite!

Stanovski predsodki v šoli

Ko je sprejel angleški parlament leta 1871. zakon o šolski dolžnosti, so povsod nastale občinske brezplačne ludske šole (board-schools) za dečke in deklice. Sčasoma so jih vzorno uredili. Od leta 1908, dobivajo vsi otroci opoldne topel zajtrk: kakao ali juho s kruhom. Denar prispevajo starši in za revne otroke občina, a šolsko vodstvo dajakom ne sme izdati imen revnih gojencev. To stanje je bilo umljuje pred vojno, ko angleški delavci niso imeli nobenega javnega vpliva. Tako so smatrali ostali stanovi za svojo dolžnost, da naklonijo proletariatu karkoli (pričakovanje tako je bilo tudi v klasičnem Rimu) in med to odškodnino so šeli tudi šoštvo. Zdaj, ko vodi delavska vlada britski imperij, se je položaj bistveno izpremenil. A stari predsodki kljubujejo vsem izpremembam, in angleški srednji slovi ter celo premožnejši kmečki posestniki ali trgovski nastavljeni se

tem gradu se uči naša deca! A visoke najemnine je prišedila lastnica šole na račun izdatkov za pouk, prehrano in sl. Otroci so bili slabo oblečeni in redno napolačni, dočim se je gospa ravnateljica lepo zredila in nosila sijajne toalete. V tem gradu sploh niso imeli šolskega zdravnika: leto dni ni dobival honorarja pa je za vselej izostal. Težko bojni otroci so ležali brez vsake pomoči in oskrbe. Če je pohitela ravnateljica na konjske dirke, ki jih je redno obiskovala, je kar zaklenila mačke v starosti 5–8 let, ne da bi jih umila ali jim dala vsaj zajtrk... Oblasti so zdaj zaprle šolo, in je prejela ravnateljica svojo kazeno. A sodnik je pripomnil, da bi zasluzile kazeno tudi nečimerne matere, ki hočejo plesati, »nimajo časa za otroke« in jih posiljajo v šolski internal. Povpraševanje rodakor vedno ponudbo, in je bil zavod gospe Firstove sad meščanske nadutosti, ki jo imenujejo Angleži snobizem.

Urednik Joaquim Lliso, ki je srečaj na španškega ministrskega predsednika generala Berenguerja, pa ga k srči ni zadel.

vedno ne marajo pošiljati svojih otrok v brezplačne šole. Te, kakor rečeno, so zdaj v vzornem stanju, a s šolami za »boljše« otroke je včasih drugače. Čitatelji se najbrž spominjajo starih Dickensovih romanov (Nikolaj Nickeley, David Copperfield, Oliver Twist in dr.), kjer se slikovito popisane stare angleške šolske razmere pred letom 1871. Pustolovec brez izobrazbe, toda s surovim značajem in trdno pestjo je v teh časih lahko postal pedagog, da bi služil denar. Neusmiljeno je izkoristil umazane, razcapane in lačne otroke brezsrčnih varuhov ali staršev, ki jim je zagotovil, da »nikoli ne smejo gojencu tega zavoda domov na počitnice«. Tak pedagog je včasih začel življenje v Avstraliji, ki je nekoč poslal angleško Sibirijo, a večkrat se mu je le posrečilo z zaslužnimi prihranki stopiti v pokoj. Tako je bilo pred sto leti. Zdaj mora imeti ravnatelj zasebne šole visokošolsko diplomo, in bi mislil človek, da so po Dickensu opisane razmere za vselej pokopane. Zalibog dokazuje odsodba gospe Hilde Firstove, da so stare zlorabe še vedno mogoče tudi v sedanosti... Bromley je majhno mesto v grofiji Kentu, samo 25 minut železniške vožnje oddaljeno od londonskega kolodvora »Viktoria«. Zdaj je zaslovel ta mirni kraj po vsej Angleški. Mestno Društvo za zaščito mladostnih je moralo tožiti mistres Hilda First, lastnico »niže srednje šole za dečke in deklice«. Enajst izmed gojencev v starosti od 5 do 8 let je obolelo na hudi garjh, in ena deklica je umrla, ker je imela garje na glavi. Starši gojencev omenjene šole so po večini podeželski zdravniki, odvetniki, bančni uradniki in sl., torej sami ljudje s pčlimi dohodki, ki se zelo trudijo, da bi »varovali spodobnost«. Ta »spodobnost« med drugim zahteva, da ne pošiljajo otrok v brezplačne šole med »navadne delavske otroke«, temveč sami plačajo šolnino in se poslužujejo internih zavodov. Gospa First je vzela v najem lep dom z velikim parkom, lastnino obubožanega graščaka. Starši so lahko ponosno kazali znancem... V

Na nedavni sinodi vseh luteranskih cerkva v Ameriki so sprejeli in proglašili naslednji znameniti sklep: »V soglasju s sv. pismom izpoveduje združena luteranska cerkev, da je zakon po Bogu posvečena ustanova, ki jo mora vsak spoštovati. Globoko obžaluje, da se vedno bolj prezira zakonska svetost in slovesno protestira proti vsakemu nauku, ki krši to svetlost in s tem nasprotuje razočerti Božji volji. Svoje pastorje poziva, da vernike redno in sistematično poučujejo o pomenu in odgovornosti zakona in si prizadevajo, da se ohrani krščansko pojmovanje o ločitvi; ob vsaki priliki naj se trudijo, da v zakone, kjer

General Douglas MacArthur, ki je te dni nastopil svoje novo mesto kot šef generalnega štaba Združenih držav Severne Amerike.

Zgodba bankovca

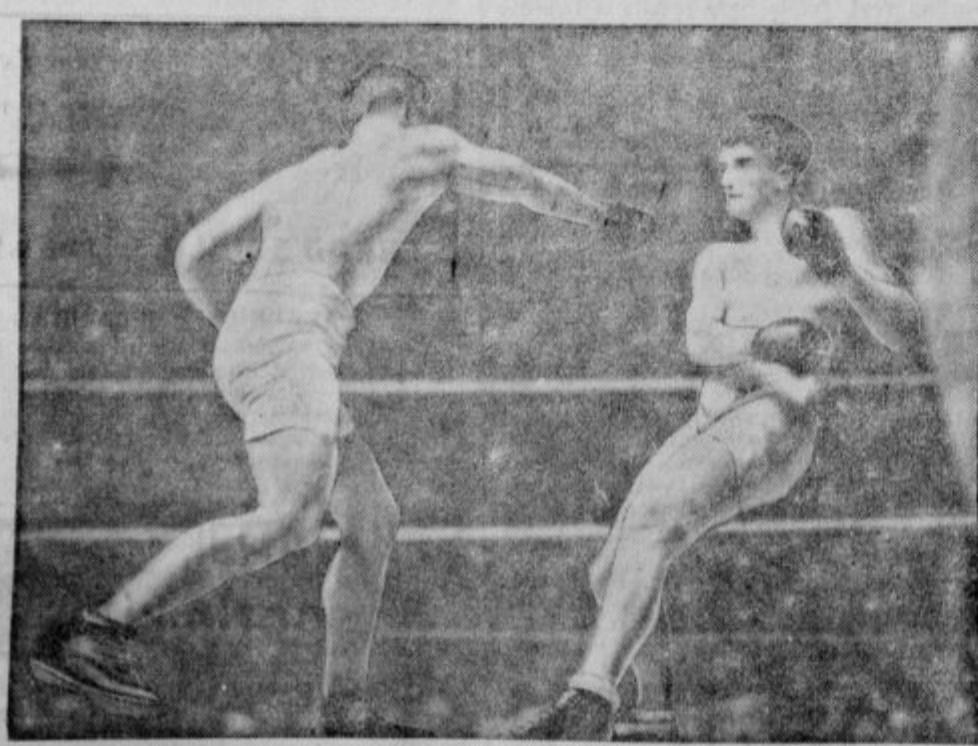
Ameriški institut za proučevanje konjunkture je nedavno v soglasju z vlado izročil v promet novo vrsto bankovcev, na katerih je bila napisana prošnja, naj vsakdo, ki bo imel bankovec v posesti, napiše nanj, v katere namene ga je izdal. Po treh mesecih je prišlo nekaj bankovcev zopet nazaj v institut, ki jih je zamenjal za navadne bankovce. Na večini bankovcev je bilo napisano, da so njihovi lastniki zanje kupili tobak, parfum, pudar in kinostopnice, tem so sledili bankovci, ki so bili izdani za alkohol (v deželi prohibicije). Bilo je tudi nekaj bankovcev, ki so jih njihovi lastniki porabili v to, da so si nakupili živiljenjskih potrebščin. Na nekem bankovcu pa je bilo napisano: »Pri berzni polomu sem zgubil svoje trimilijonsko premoženje, in sedaj se moram pa ločiti še od zadnjega dolarja.«

Člani francoske vlade, ki je pretekli teden odstopila.

preti odtujitev, zaneso evangelijske sprave in jih s pomočjo božje besede in zakramenta dovedeo v stanje milosti, ki je edina uspešna obramba proti nemoralnosti naše dobe. Kakor mora vsak pastor pri porokah brez pogojno vpoštevati civilno pravo, tako pa branimo tudi svoje stališče, da je pred Bogom odgovoren za to, da zavrne vsako zakonsko zvezo, ki ne bi bila v soglasju z božjimi zapovedmi. Kar se tiče ločitve, zastopamo stališče, da je zakon po božji volji nerazdružljiv in da ga more redoma reztrgati le smrt. Če se razirga zakon na drug način, potem se pravi ravnat proti božji volji. Zato je treba na splošno obsojati vsako zakonsko ločitev in jo skušati, če le mogoče, preprečiti.«

DIVAVE SLON

Zanimiv trenotek iz boksarskega boja med Pistullo in Limousinom. Zmagal je nemški boksarski mojster Pistullo.

Kulturni obzornik

Karl May

Za ameriškim »Glasom naroda«, ki je poleg drugih objavil v podlistku slovenski prevod Mayevega slavnega »Vineta«, za Tiskarno sv. Cirila v Mariboru, ki objavila v snopičih umetniško najbolj izvirno delo pisateljevo – orientalski ciklus – iz katerega sta izšla v prevodu dr. A. Jekharta prva dva romana »Križem po Jutrovem in Po divjemu Kurdistangu« v celoti ter izhaja že tretji »Iz Bagdada v Stambule«, se je lotila izdaje slovenskega Maya tudi Tiskovna zadruga, ki je za Miklavža dala na trgu dva zvezka »Old Surehand« v prevedbi Antonia Debeljaka.

O prevodu samem moram reči, da je lep. Dasi jezikovno delo ni do kraja izpisano, je čitanje prijetno in zadovoljivo. – Nekaj drugega pa je vprašanje izpuščanja pokrajinskih opisov in refleksivnih mest, četudi po narčilu založnika, kakor izjavlja prevajatelj, in četudi nimajo izpuščeni odminki kdo ve kakšne umetniške cene?

Povsem navzkriž pa prideva s prevajateljem glede prvega dela njegovega uvoda, v katerem je govor o življenju Karla Maya. Nečem očitati Debeljaku naravnost tendenciosnosti s splošnimi vidikov – kar bi morda ne bilo posebno neutemeljeno – pač pa moram ugotoviti, da je baš v slučaju Karla Maya tak izvleček iz njegovega življepisa, kakršnega nam je v uvodu podal, docela neumesten.

Znani nemški literarni kritik Otto Forst-Battaglia je pravkar objavil dokumentirano studio z naslovom »Karl May« (Amalthea-Verlag, Zürich, Leipzig, Wien), v kateri so zlasti mladostni grehi pisatelja, pa tudi pozneje njegove napake postavljene v pravilno luč in povsem objektivno prikazane. Toda baš njegov mladostni prestopki, o katerih govori Debeljak, da se je z njimi pogrezal vedno globlje in globlje, ko pa v resulci niso bili nič drugega nego goljufije »navalnega« »hochstaplerja«, za katere pa je delal May vse svoje življenje najbridlešo in najiskrenejšo pokoro, so bili povod, da je pisal svoj etično visiko stojče povesti, ki neprestano poudarjajo krščansko moralno. Katerih Kochta, katoliški jetniški kurat, je na kaznjenca, kakor pravi Forst-Battaglia, blagodejno vplival: »Das summierte sich zu einem beträchtlichen moralischen Kapitel« – in ni čuda, da je May imel posebno nagnjenje do katolištva, dasi je v resnicu vse svoje življenje ostal protestant. Mladostni prestopki Karla Maya bi nikoli ne smeli ostati – kakor v Debeljakovem priziku – nerezlena zadeva. Po Debeljaku bi imeli opraviti z ceškoperškim razbojniki in zakrnjenim grešnikom, tako, da bi po pravici smeli vprašati, čemu nam je bilo treba njegovih spisov. Način podajanja kratkih življenjepisnih podatkov, kakor nam jih nudi Debeljak, je morda unosten za druge pisatelje, za Karla Maya pa nikdar, kajti zavozlanost Mayevega življenja z njegovim delom je tako naločljiva, da ju nikdar ne gre razdržiti. s. s.

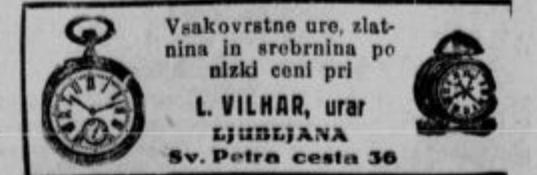
Mariborsko gledališče

(Ob premieri Smetanove »Prodane neveste«.)

V soboto zvečer smo imeli prvo letosnjo operno predstavo; izbor dela je v toliko posrečen, v kolikor je ta znamenita skladateljska tvorba uteleševaljila češke narodne opere še vedno zelo privlačna in v kolikor je moralna po presledkih slabega spomina (Skřivanček gaj, Lutka) blagodejno učinkovati vsaj pri tistih, ki se jim od časa do časa zahode vsaj trohice prave odrške umetnosti, ki je ne kvarijo in skrunjijo motnje v obilju čisto odvečnih odrških »pajačelskih« tirad, v katere nekateri tako radi lezejo, ne da bi se zavedali, kako zelo škoduje to igralcemu ugledu in morebitne mu slovesu. Dirigent Lojzej Herzog se je posrečil oblikovati orkestralni ter vokalni zbor in soliste in homogeno celoto, ki se je uveljavila z vso ekspanziono ter resnostjo neskljenega operno premierskega razpolaganja. Učinkovitosv prizorište se je odražala zlasti ob vzporednosti interpretacije parja in igre ter nekaterih efektnih viških, ki so iz tega povsem skladno izhajali, n. pr. znameniti duet v drugem dejanju (Kecal in Janko), zaključna scena drugega dejanja ter sekstet v tretjem dejanju (Krušna, Ljudmila, Miha, Kata, Kecal in Marinka). Positivna stran priredebe je dobila svoj poseben poučarek ob vneti ter pozivovalnosti dirigenta, režiserja in celotnega ansambla, ki se jim je občinstvo oddolžilo s priznanjem polnem aplavzom. Negativna stran vprizorište pa se je krepitevječevala ob precej pomanjkljivih sceničnih ter siceršnjih odrških momentih, kar pa ima bržas svoje korenine v križih in težavah »kaknega« značaja, nadalje ob malodane površno izdelanem komedijanskem intermeziju v zadnjem dejanju ter neprimernosti »mariborskog Vašeka«, ki bi moral biti precej drugačen tako po zunanjem videzu kot tudi odrškem pojmovanju. Vprasanje je sicer še vedno, da li bi bil kdo izmed mariborskega opernega oziroma opernega ansambla pravnejši Vašek, kakor D. Trbušović, ki bi imel brez dvojbe v vlogi Janka možnost dokaj uspešnejšega udejstvovanja. V ospredju odrškega napora, zanimanja ter uspeha je stal P. Kovičev Kecal, po zanimosti ter izvedbi uprav markantna figura ter ena najboljših P. Kovičevih stvaritev na mariborskem odršu. Skoraj bi dejali: kar je bilo na prvi pogled na tem Kecalu morebiti zagrabljivega in odpeljivega kot šablonsko Kovičevskega, vse to (mirniki, gibi, glasovna barvitost) se je nazadnje izluščilo kot nekaj, kar je do poslednjega utriprav do najminimoznejše tipičnosti vratčenega v tem P. Kovičevem mešetarskem Kecalu. P. Kovič je z mariborskim leader izredno dragocen moč; in drami nastopa, v opereli in tudi operi, če je treba; ter povsod z uspehom. Edino to je želeti, da ne bi bila nekega dne potrebna ugotovitev, da je postal žrtev mariborskih razmer. To bi se moglo za damski ansamblski zbor nanašati na P. Udovičeviča, ki pa je bila tokrat radi še nepopolnega okrevanja morda za spoznanje indisponirana. S sigurnostjo si osvaja ter pridobiva operni stil ter bodo ujeno tehnično znanje, ambicijo ter odrške vrline našle tudi na opernih tleh pevskega in igralskega razmaha, čim bo dočela premagala ovire nekaterih podzavestnih operetnih ukoreninjenosti in usedlin. Kot gosta sta sodelovala člana bivše mariborske opere V. Kovičeva (Ljudmila) ter F. Neralič (Krušna); Janka je pel S. Ivelja, kmeta Miha Skrbinšček, njegovo ženo Kato pa L. Cepičeva. V skupini komediantov so bili P. Rasberger, E. Barbičeva in F. Tovornik. Mariborčani so navzlic preštevilnim ter vsakovrstnim miklavzovanjem vendarle našli toliko časa ter pokazali toliko umevanja, da so napolnili gledališče. —c

Za pull-overje
KOŽUHASTA VOLNA

Tiskarstvo, učilnica, Državni trg 1.

Nadaljnje nazadovanje cen

Pravkar objavljeni indeks cen Narodne banke izkazuje novembra ponovni padec cen v veletrgovini. Celotni indeks cen je padel za 1.7 točke. Izmed posameznih skupin beleži največji padec indeks rastlinskih proizvodov (5.9 točke) zaradi popuščanja cen vseh žit. Nadalje je popustil indeks mineralij, ki je bil zadnja dve meseca stalen, za eno točko in indeks industrijskih proizvodov za 0.6 točke. Narastel je edino indeks cen živalskih proizvodov.

V ostalem so se zadnje tri meseca cene pri nas razvijale sledče (cene l. 1926 so vzete za 100):

	sept.	okt.	nov.
rastlinski proizvodi	78.0	77.3	71.4
živalski proizvodi	95.6	93.3	95.1
mineralni proizvodi	88.4	88.4	87.4
industr. proizvodi	78.2	75.4	74.8
skupni indeks	82.8	80.9	79.2

Istotčno moramo tudi na ostalih svetovnih tržiščih ugotoviti še vedno trajajoče nazadovanje cen. Po podatkih prof. Irvinga Fisherja je bil indeks cen v teh-te državah:

	sept.	okt.	nov.
Unija	83.2	82.6	81.4
Anglija	74.4	72.7	72.3
Francija	79.8	78.0	77.7
Nemčija	92.7	90.6	91.1
Italija	61.0	59.3	58.3
Jugoslavija	82.8	80.9	79.2

(za Jugoslavijo indeks Narodne banke).

Svetovna gospodarska kriza

Nemški zavod za proučevanje konjunkture v Berlinu je objavil svoje poročilo o položaju gospodarstva v Nemčiji in drugod po svetu po stanju konec novembra. Iz tega poročila posnamemo, da je sedanje svetovno nazadovanje konjunkture dodaj nedozivljeno težje narave. Zavod prihaja do zaključka, da se gospodarstvo skoro vseh držav nahaja v še vedno trajajočem nazadovanju in da nujker videti izrazite nagibnosti k izboljšanju.

Prva srbska parna pivovarna Gjorgje Vajfert v Belgradu izkazuje pri glavnici 30 mil. in brutodobička 36.9 (19.9) mil. povečanje čistega dobička od 5.1 na 7.5 mil. Din. Bilanca izkazuje v glavnem neizprenjemljene investicije, med pasivi pa znižanje upnikov od 5.2 na 2.3 mil. Din.

Budimpeštska poštna hranilnica. Ker je konvencionalno o bivši poštni hranilni v Budimpešti stopila dne 1. nov. v veljavo, pozivlja Poštna hranilnica v Belgradu vse naše državljane, ki imajo takoj terjati, da jih prijavijo vse svoje terjatve. Poslednji rok za prijavo je dne 1. februarja 1931.

Znižanje zbornične doklade v Osjeku. Predsedstvo osješke zbornice je sklenilo znižati zbornično doklado od 8 na 6%.

«Spectrum», tvornica zrcalnega stekla v Zagrebu (podružnica v Ljubljani, Belgradu in Osjeku) po poročilu zagrebškega »Morgenblatta« doslej še ni sklicala občnega zborna za 1929. V družbi se namreč vrši boj za večino delnic in sicer med Jugoslovensko skupino (državina Krščić, Osjek) in češko (Dubský in Kopista, Praga). Oba skupini imata po 39% delnic, ostalo je v manjših rokah (glavnica znaša 2.5 mil. Din). Občni zbor se bo načrte vršil še pred Božičem in bo do tedaj boj za večino končan.

Predlog upnika na konkurenčno postopanje o imovini Černe Andreja, stavbenika v Ljubljani, Linthartova 9 je zavrnjen, ker nima premoženja.

Borza

Dne 9. dec. 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so ostali tečaji v glavnem neizprenjemljeni. Promet je bil slab. Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah.

Ljubljana. (V oklepajih zaključeni tečaji.) Amsterdam 2277 bl., Berlin 1349.50 bl., Bruselj 789.82 bl., Budimpešta 989.15 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 794.40—797.40 (795.90), London 274.30—275.10 (274.70), Newyork 56.445 bl., Pariz 27.04, Varšava 57.85, Kopenhagen 138.05, Stockholm 138.45, Oslo 138.05, Helsingfors 13.—

Zagreb. Amsterdam 2274—2280, Berlin 1348—1351, Bruselj 789.82 bl., Budimpešta 987.65—990.65, Curih 1.094.40—1097.40, London 274.30—275.10, Newyork 56.355—56.555, Pariz 221.20—223.20, Praga 167.33—168.13, Trst 295.30—297.30.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 10.2 mil. Din.

Belgrad. Amsterdam 2274—2284, Berlin 1348 do 1351, Budimpešta 987.65—99.65, Curih 1091.40

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

»Vse te vesti o vojni so... hočem rabiti izraz naših časnikarjev... so močno preuranjene. Svet pride v Anglosasom. Bili bi norci, če bi se hoteli drug drugega mesariti. Notranji, globlji vzrok za vojno manjka in zato ne bo kljub vsemu časopisnemu kričanju in vsej nervoznosti nobene vojne. To je moje osobno mnenje... in ne samo moje mnenje.«

Dr. Glosin je govoril na prepričevalni in skoro hipnotični način, kar je tako dobro znal.

Lord Horac Maitland mu je sedel v knjižnici v Maitland Castleu nasproti. »Vašim besedam čast, gospod doktor. Toda zakaj poskuša Amerika pokupiti evropsko proizvodnjo jekla?«

Lord Horac je motril zdravniku s svojimi ostrimi, sivimi očmi. Dr. Glosin je obvladal svoje mišičevje. Bilo je že ranati s tem, da napori ameriških agentov ne bodo ostali skriti Angležem.

»Je to dobro premislen ukrep gospoda predsednika-diktatorja, da ohrani svetovni mir.«

»Moram priznati, da mi smotrenost tega načina ni prav jasna.«

»Vaše gospodstvo morda ve, da sem rojen Skof in da sem samo naturaliziran Amerikanec. Smatram za svojo najvzvišenejšo nalogu, da gojim dobre stike med obema deželama... Ugovarjali boste, da so za ta namen obojestranski poslaniki obeh velesil. V prvi vrsti gotovo! Toda poslanik je vedno uradna osebnost. Kar govor, govor uradno v imenu svojega stanu. Mnogo ne sme povedati, kar je vendar dobro, da se včasih pove.«

56

Lord Horac je pogladil z obema rokama časopis na mizi. Lahka ironija se je izrašala v besedah njegovega odgovora.

»Vi pa, gospod doktor, niste obteženi z bremenom uradnosti, čeprav mi v Angliji vemo precej natančno, da ste zaupni svetovalec predsednika-diktatorja. Govorite popolnoma zasebno kot gospod doktor Glosin z lordom Maitlandom, ki je slučajno četrти lord angleške admiralitete. Tako menite, kali?«

»Prav tako, lord Horac. In tako vam torej odgovarjam: Izvedeli smo, da angleški agenti v največjem obsegu naročajo in kupujejo vojni material. Lahko bi mi bili s polno pravico isto. Priprave obeh držav bi se povisale do skrajnosti. Mi smo rajši pokazali svoje miroljubno mišljenje s tem, da smo kupili le neobdelano surovo jeklo. Žal se na mni posrečilo v nameravancem obsecu. Vaša vlada je dala po naših poizvedbah graditi vojni material na celini, s katerim se bodo vaše zračne bojne sile povečale za petdeset odstotkov. Celinska industrija le predobro razume, da kuje kapital iz političnega polčaja. Vsekakor pa bodo vaše priprave omejene z našim nakupom jekla, tako da se nam ni treba na novo oboroževati.«

Beseda dr. Glosina niso zgrešile svojega učinka na lorda Horaca. Bilo je res, da je Amerika kupovala doslej le jeklo. To pa seveda v gorostasnih množinah. Lord Maitland še vedno ni odnehal.

»Vi boste nakupljene množine spravili v Države in boste tam sami izgotovili iz njih orožje.«

Začudenje se je izrašalo na Glosinovem obrazu. Niti ne mislimo na to, da bi spravili deset milijonov ton jekla, ki smo ga doslej nakupili, v Države. Nam zadostuje, da ga odtegnemo vojni industriji. In... ne pozabite... kupili smo hitro. Kupili smo še za znosne cene.«

Brezposelnost na svetu je dosegla nepoznane dimenzije in je danes na celi svetu 15—18 milijonov brezposelnih. Industrijska produkcija velikih industrijskih držav je od sreda leta 1929 sem padla za 15—20 %, tečaj delnic pa so v nekaterih državah padli za 40—50 %. Težka in dolgotrajna depresija v sedemdesetih letih preteklega stoletja je v marsičem paralelnih s sedanjimi gospodarskimi dogodki. Kakor tedaj, so sedaj v prvi vrsti vzroki krize v težavnem položaju kmetinstva, v prevelikih investicijah v novih industrijskih panogah in pomankanju zlata. To gospodarsko depresijo pa sedaj poostruje omejena možnost ekspanzije v kapitalistično neorganiziranih državah in v veliki meri čvrstešč organizacija trga. V zvezi s tem je potrebno opozoriti na napredujajoče vezanje gospodarstva, zaradi česar cene na notranjih trgih ne padajo v isti meri kakor kolicine. Gospodarska vezanja so sicer navsezadne prišla iz tendence, izogniti se konjunkturnim gibnjem ali pa jih celo preprečiti. Pri tem pa se godi gospodarstvo, kakor junakom grških tragedij, ki zapadejo svoji usodi ravno z ukrepi, s katerimi se je hecejo izogniti. Že v prostem gospodarstvu delujoč regulirni aparati ni mogel preprečiti velikih pretresov, regule v trgovini in produkciji. Toliko bolj pa napredujajoče stabiliziranje cen in plač v ne more preprečiti krize in depresije, pač pa povečuje intenzivnost konjunkturnih gibanj v predelih prostih gospodarskih elementov. Zadnje mesece se je nazadovanje še nadalje poostrolo in zaloge sirovin so še nadalje naraščale. Vendar kaže, da so dosegli višek. Nazadovanje svetovnih cen je postal nekoliko počasnejši. Danska je edina država na svetu, ki ima še dobro konjunkturo, vse druge države pa nazadujujo ali pa so na najnižjem nivoju. Prav posebno občutna je depresija v prekmorskih sirovinskih državah, manj občutna pa v industrijskih državah z izjemom Anglije in Nemčije. Kriza je v prekmorskih državah povzročila padce valut in politične nemire. V teh državah bo zboljšanje prišlo le z zopetnim dvigom cen. One države, ki doslej niso trpele toliko radi krize, pa bodo vedno bolj trpele, ker se kupnoč do prekmorskih sirovinskih držav zmanjšuje. Splošna slika svetovnega gospodarstva je slika krize in depresije, kaže pa, da ne bo še tako kmalu zboljšanja.«

do 1094.40, Dunaj 794.40—797.40, Newyork 56.345—56.545, Pariz 221.20—223.20, Praga 167.30—168.13, Trst 295.39—297.39.

Curih, Belgrad 9.1280, Amsterdam 207.775, Atene 6.675, Berlin 123.11, Bruselj 72.05, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.06375, Carigrad 2.445, Dunaj 72.63, London 25.0636, Madrid 57.60, Newyork 515.975, Pariz 20.27, Praga 15.305, Sofia 3.735, Trst 27.04, Varšava 57.85, Kopenhagen 138.05, Stockholm 138.45, Oslo 138.05, Helsingfors 13.—

VREDNOSTNI PAPIRJI

Danes je bila tendenca za državne papirje slaba. Tečaj vojne škode je nazadoval, dočim so dolarski papirji ostali v glavnem neizprenjemljeni razen 8% Blera, ki je bil čvrstešč. Promet v državnih papirjih ni bil znaten. Tudi bančni papirji beležijo manj prometa kakor običajno. Zaključeni sta bili le Jugobanka in Prăștediona po neizprenjemljivih tečajih. Več zaključkov pa je bilo v industrijskih papirjih. Po neizprenjemljivih tečajih so bile zaključene delnice Nar. šum, Guttmanna, Slavonije, Danice in Drave, slabejša pa je bila Trboveljska.

Novi Sad, 9. dec. Pšenica 79-80 kg bč. 136 do 140; bč. potisk šlep 142.50—147.50; bč. 142.50 do 147.50; ban. Tisa šlep 142.50—145; ban. Beg šlep 137.50—140; gb. 137.50—142.50; jbn. 135—137.50; sr. 78 kg 130—132.50; slav. 77-78 kg 127.50—132.50; Oves: bč. sr. 135—140; ječmen: 63-64 kg 105—110. Koruza: bč. sr. stara 97.50—102.50; bč. sr. nova 82.50—187.50; bč. sr. nova dec., jan. 87.50—90; bč. sr. nova marc., april, maj 97.50—102.50; sr. nova posušena 96—98; sr. nova posušena ladja 96—98; moka: bč. Ogg. 225—250, 2. 195—220, 5. 175—190, 6. 150—155, 7. 105—110, 8. 80—90. Vse ostalo neizprenjemljeno.

Promet: pšenica 27, koruza 52, moka 1, fižol 1 vagon. — Tendenca: neizprenjemljena.

Sombor, 9. dec. Pšenica: bč. potisk šlep 140 do 145, 80 kg; bč. okolica Sombor 78 kg 127.50 do 132.50; gb. 79 kg 140—145; sr. 78-79 kg 127.50 do 132.50; slav. 78 kg 125—130; ban. Beg šlep 79 kg 137.50—142.50. — Oves: bč. sr. sav. 135—140. — Koruza: bč. nova posušena 90—95; bč. nova garant. 80—85; bč. nova dec., jan. 82.50—87.50. — Otrobi: bč. sr. 70—75. — Vse ostalo neizprenjemljeno.

Budimpešta. Tendenca: pšenica stalna, ostalo slabša. Promet: mirem. Pšenica: mare 15.46—15.49, zaklj. 15.46—15.47; maj: 15.36—15.38, zaklj. 15.36—

Ljubljana, 8% Bler. pos. 92 bl., 7% Bler. pos. 81.50 bl., tob. sr. 50 bl., Celjska pos. 160 den. Ljublj. kred. 122 den. Prašted

MALIOGLASI

Vseka drobna vrstica 1-50 Din ali vsake besedila
50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasni nad
jev v vrsticah se računajo višje. Za odgovor znamko
Na uprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe isčejo**Gospodinčna**

isče službe kot vagoilice
ljica otrok. Zmožna nem
ščine, tudi šivanja finega
perila. Ceni ponudbe na
upr. »Slov.« v Mariboru.

Službodobe**V trgovino**

zelenjne na deželi se
sprejme mlad izuchen, po
sten, zdrav in močan za
cenik. Ponudbe pod »Po
sten« št. 13.823 na upr.

Pismeno naj se javi,
kdo je voljan prevzeti
kak stalni domaći posel.
Znamko za odgovor treba
pričleniti. Zadržujo jugos.
pletiča, Osijek.

Poštene dekle

zdravo, s primerno sliko
izobrazbo, se sprejme kot
učenka v večje trgovine
z mesanim blagom in de
želi. Ponudbe na upravo
pod št. 13.900.

Vodovodni inštalater
z najmanj 4 letno praksjo
izključno pomočniško, se
išče. Vzeti ključavnarskih
del injno prednost.
Plača po dogovoru. Po
nudbe na J. Uškar in dr.
Gore pri Bledu.

Potnika

za prvevem zastopatelja
čevljeviščno. Natančne
ponudbe na upravo »Slo
venec« pod »Vpeljana to
varna«.

Postrežnico

za ves dan, starejšo mod
ki zna tudi kuhati, išče
ta mlađa zakonca v Šili
k enemu otroku. Naslov
v upravi pod št. 13.901.

Šofer-mehanik

za polniški in tovarni av
to, kateri zna samostomo
vrsti popravke na avto
mobilih ter
ključavnici.

Stanovanja

ki se razume in Diesel
motorje in elektro-motor
je, dobila takoj mesto. -
Hrami in stanovanje brez
plačno. - Prednosti imajo
neotcenosti. Prodaje s po
trebnimi dokumenti, pa
vodo do sedanjega sku
bovanja in višino zahtev
ane plače ter sliko, naj
se takoj pošlje na na
slav: Ravnenštvo drž
bolnice za duševne bolez
ni v Kovinu (Banat).

Zahvala

Za vse dokaze sočutja ob smrti našega ljubega sina

Rikarda

kakor tudi za darovane vence in cvetlice izrekava vsem naj
toplejšo zahvalo.

Globoko hvaležnost svu dolinu prečaštemu gospodu

patru dr. Romunu Tomincu in zdravniku dr. Hause.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1930.

Ing. Fasan Vladislav in soprog.

Dne 8. t. m. nas je za večno zapustila naša nadvse ljubljena,

nedenadomestljiva in dobra

Zofka Bole

z novorojenčkom.

Pogreb bo v sredo, dne 10. decembra 1930 ob pol 3 popoldne
iz mrtvačnice splošne bolnišnice na pokopališče na Viču.

Ljubljana - Rožna dolina, 9. decembra 1930.

Josip Bole, uradnik OUZD, soprog. — Rodbina Kušar
in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Vnajem**Vajenec**

se sprejme v manukatur
ni trgovini pri »Zvonu«,
Pogačarjev trg 3, Ljublj.

Parna žaga

se odda v našem v lesu
gostilni okolici, blizu po
stave. Leži v bližini meje.
Ponudbe pod »Parna ža
ga« 10. na upravo »Slo
venec« v Ljubljani.

Poizvedbe**Pes volčjak**

sive barve, črnkastega
hrbita in črnega gobca,
se je zgubil pred 14 dne
vi. Našitelj naj sporoči
proti na grad Amalij
Ogrin, Ribniška ulica 11,
Moste pri Ljubljani.

Kupimo

Kupimo parni kotel
v ca. 30 m² ogrevalne po
vrstine, kompleten za su
šiljno lesa. Prosim teč
nih ponud pod »Parni
kotel« št. 13.905 na upravo
»Slovenec«.

Ubenka

bri dober kralj, starkev
poštana, nadzirjena in pri
dnu, se sprime v trgovini
moč. Slaga na deželi.

Dana je prilika, da se iz
uči gospodinjstva. Osreda
v hiši. Dapine pod »Ude
nka« št. 13.906 na upravo
»Slovenec«.

Pouk**Šoferska šola**

pre oblast konca, Ca
mernik, Ljubljana. Dumski
č. 3b (Jugoslov.) — Tel
223 Pouk in prakti
čne vožnje.

Objave**Preklic**

Podpisani preklicjeva
familje, imenine, tekom
pogreba pok. Pihler Avg
usta napram vložki Ani
Pihler in izjavljava, da
nimava povoda očitati
kaj nepravilnega. — Ana
Fridl, Antonija Židanček.

Stanovanja

z 2 stanovanji, gospodar
skim poslopjem, garazo,
blevam za konje in vel
ikim vrom, v Ljubljani
naprodai za 300.000 Din.
Pojasnila daje Denitro
posetnikov Šmidrova 6
št. 4, p. Necki.

Stanovanje

lepo prenovljeno iz 4 sob
in pritlikin takoj oddam
v sredini mesta. Naslov
v upravi lista pod št. 13.946.

Stanovanje

lepo prenovljeno iz 4 sob
in pritlikin takoj oddam
v sredini mesta. Naslov
v upravi pod št. 13.950.

Zahvala

Za vse dokaze sočutja ob smrti našega ljubega sina

Rikarda

kakor tudi za darovane vence in cvetlice izrekava vsem naj
toplejšo zahvalo.

Globoko hvaležnost svu dolinu prečaštemu gospodu

patru dr. Romunu Tomincu in zdravniku dr. Hause.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1930.

Ing. Fasan Vladislav in soprog.

Dobrodočna gostilna

mesarija in trgovina, av
tobus postaja, blizu Celja
in toplice Dobrave, z lepim
posestivom ali brez njega,
marof itd., ugodno napro
daj. Za gostilno ni treba
osebne pravice. Ponudbe
je poslati v Zalec št. 45.

Glasba

Philipov jubilejni
pianino

s pelleinim amstvom de
bite edinole pri Mink
Modio, Cojzova cesta 9.

Prodamo

Spalno sobo
novo, kompletno, mehko,
se poceni proda. Senko
kovič, pleskar, Maribor,
Vojniška 13.

Puhasto perje

ciste cohano po 48 Din
čiste druga vrsta po 38 Din
čiste belo gosje po
130 Din ke in listi puh
po 250 Din ig Razpis
im po početnem povratku
L. BROZOVIĆ — Zagreb,
lica 82 Kemična čisti
nica pena

Žepni robci

komad 2 Din pri Matek
in Mikl Ljubljana. Vid
vidovanske ceste pri
gostilni Morina.

**Vrednostne
papirje**

srčke oblike, delnice
kupuje upravništvo Met
lur, Ljubljana. Štepičeva
ulica 5. tel. 30-52.

Vsačevske

čistila v vsaki količini par
na Štefančič & Ko. Ljubljana,
Vočnjakova ul. vstop
na gorenjski kol
dvorom.

Filz za kuho

nike vrste od 2 do 2.75
Din, visoke vrste od 3
do 3.50 Din nudi na dro
bni Sever & Kom. Ljub
ljana. Čopovskega c. 5.

Gospilna društva!

Prodam vseodno osebni in
tovorni avto. Fr. Stupica,
telefona Ljubljana. Go
sposolska c. 1.

Trgovino

staro vpeljano v industri
kraljlik farne cerkev v
bliznici Žel, poslaje pro
dam takoj v sledbeni bolezni.
Primerno za začetnike.
Ostalo po dosegovi oseb
na. Naslov v upravi lista
pod št. 13.950.

Obrež

Škornje
na konkurenčno ceno do
biti pri Kos. Tržiška ce
nia. Stan in dom.

Modroč

črne in srebrne močne
blago Din 160—
mreže poslene odjeve e
zmo — svih načenec
kupite pri
Rudolf Sever
Ljubljana. Marijan trg 2.

Modroč

oddaja načenec
veličino blago in moč
A. VOLK, LJUBLJANA
Bežigrajska cesta 22.

Gospodino za armo

oddaja načenec
veličino blago in moč
A. VOLK, LJUBLJANA
Bežigrajska cesta 22.

Automobili

ceskoslovenska
kolben-danek d.
v pragi

ZAGREB, GUNDULICEVA 15

Telefon 60-77

Ženini - neveste!

Najceneje in najboljše:

medroče, otomane, di
vane, teder-medroče,

fotelje in garniture

Vam nudi:

F. Sajovic Ljubljana

Stari trg 6

za

la tri prenogi

suha drva

ali hoks

blute tel 2056

oz. naravné v

Wolfori 1 pi

Dom. Šebelin

Ljubljana. Stari trg 32

Najboljše kupite za Božič!

Nogavice, damske in moške rokavice, damske in

moško perilo Bengerjevo, puloverje, telovnike (veste)

žepne robe, kravate, ovratnike, rajce, silone, glote,

čipke, vezenine, gumbe. DMC prejice, ročne torbice,

aklovke, dežnike, športne ter toalet. potrebščine le pri

JOSIP PETELINC - Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Krušno moko

in vse mlevske izdelke

vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN